

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

AZ ÍROTT MÚLTAT MENTIK A JÖVŐNEK

Rózsa Dávid főigazgató
a papír és az OSZK küldetéséről

12. oldal

**UNIÓS ELNÖKSÉG:
EGÉSZ EURÓPA
JÖN VENDÉGSÉGBE**

6. oldal

**EGY TELJES ÉLET
A MÁRIA TÉR
VONZÁSÁBAN**

16. oldal

**SISI IS TÁNCOLT
AZ ELENYÉSZETT
BUDAI PALOTÁBAN**

20. oldal

SZURKOLJUNK EGYÜTT A VIRÁG BENEDEK HÁZ UDVARÁN!

Élőben közvetítjük a németországi labdarúgó Európa-bajnokság mérkőzéseit. Szurkolj barátaiddal közösen az egyenes kieséses szakasz összes mérkőzésén! Tarts velünk az estéken, ahol sport és közösség találkozik!

Közvetítések:

Július 5. péntek, 18:00 negyeddöntő
Július 5. péntek, 21:00 negyeddöntő
Július 6. szombat, 18:00 negyeddöntő
Július 6. szombat, 21:00 negyeddöntő

Július 9. kedd, 21:00 elődöntő
Július 10. szerda, 21:00 elődöntő
Július 14. vasárnap, 21:00 döntő

Virág Benedek Ház
1013 Budapest, Döbrentei utca 9.

További részletek a www.maraikult.hu weboldalon

UEFA
EURO2024
GERMANY

Légkondi

Beütött a nyár, reggelente tele a Déli pályaudvar a Balatonra induló zsvivajgó gyerekcsoportokkal, a Várnegyedben is sok nyári táboros csapatot látni. Aki még nem nyárral, igyekszik a légkondis irodájába. Aki meg a szabad ég alatt dolgozik, felszerelkezik az éjjel jól behűtött ásványvizekkel. És mindenki igyekszik a nyitott ablak közelében állni a buszon. Már ha nem szól be a mikrofonba a sofőr, hogy működik a légkondi, tessék becsukni az ablakot.

Természetes, hogy mindenki hűtené magát, kellemesen szeretné tölteni dolgozó óráit, és hazatérve pedig hűs szobában szeretné kortyolni a hideg üdítőt. Ezért aztán egyre többen szerelnék fel klímaberendezést. Máig nagy adóssága az építőiparnak, hogy míg a fűtésrendszer a házon lényegében láthatatlan marad, hiszen csak a kémények árulkodnak a kazánok jelenlétéről, addig a hűtésért felelős egységek minduntalan láthatóvá válnak a homlokzatokon, házak oldalán. Egyszerűen nincs annyi eldugott felülete egy társasháznak, hogy oda minden hűtőegység elférjen. Mert társasházaknál - az irodákkal ellentétben - nem lehet egyetlen hűtőrendszerrel megoldani mindenki komfortját.

Központi fűtés létezik, központi hűtés viszont nincs. Így mindenki saját kis légkondiját berregteti falatnyi erkélyén, ablaka alatt, lichthofjában, tűzfalán, háztetőn.

A társasházakban gyakran vérre menő viták és csaták folynak az ilyen berendezések felszerelése után. Mert ezt előre általában senki sem veri nagydobra. Csak amikor már fenn van a doboz, megy a telefon a közös képviselőhöz, akinek aztán vagy sikerül betartatnia a szervezeti és működési szabályzatot, vagy nem.

A hőség nagy úr, ide már kevés a legyező, a vizes borogatás, a pálmalevél. Jöjjön tehát a légkondi, az, amit legutóbb a rádióban is hirdettek. A szerelők alig győzik a megrendeléseket. De gondoljunk bele! Ha mindenki hűti a belső tereket, kinn annál melegebb lesz. A városok így is pár fokkal melegebbek, mint a vidék. Ha mindenki légkondizik, forróbb lesz az utca. Meleg van, és mi hűvöset kívánva még jobban forraljuk a környezetünket. Ez így nem lesz jó.

Magyarország energiaintenzitása 2018-ban az Európai Unió akkori 28 tagországa átlagának 1,8-szorosa volt. A lakásállomány átlagos energiateljesítménye az energiatanúsítványok átlaga alapján az „FF” (átlagos) kategóriába esik, amely szerint ezek az épületek legalább kétszer annyit fogyasztanak, mint a korszerű lakóegységek.

Nem vagyok biztos benne, hogy a közjó érdekében (hűvösebb város) fel tudnám-e áldozni önös érdekemet (hűvösebb lakás), a klímavásárlást. Úgy vagyok velem, hogy persze látom, ez egy ördögi kör, de ez csak egyetlen klímával több, rajtam nem múlhat. A gondolkodás lehetősége azonban mindenkinél adott. Döntsünk róla magunk, hogy mi múlik választásunkon!

Kuthi Áron
főszerkesztő

Impresszum

A BUDAPEST I. KERÜLET

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Média és Városmarketing Kft.

Szerkesztőség: 1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4.

Telefon: +36-1/611-6493

Írjon nekünk: info@varnegyed.hu

Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu

ISSN 2060-6303

VÁRNEGYED
Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

Főszerkesztő: Kuthi Áron

Munkatársak: Balogh Roland, Schmidt Gábor,
Tari Tamás

Fotó: Kőrösi Tamás, Tóth Tibor

Nyomdai előkészítés: Crood Comp

Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk
vissza! Minden jog fenntartva!

Megjelenik 18000 példányban.

Elutasították a Párbeszéd választási panaszait

Az I. kerületi Helyi Választási Bizottság a Párbeszéd három, a június 9-ei önkormányzati választással kapcsolatos panaszát is érdemi vizsgálat nélkül elutasította, miután azok a törvényben meghatározott határidőn túl érkeztek be a szervezethez. A testület indoklásában mindhárom beadvánnyal kapcsolatban ugyanaz a kifogás merült fel: a hivatalos panaszokat 2024. június 12-én 16 óráig lehetett beküldeni, ehhez képest a Párbeszéd e-mailben elküldött kifogásai 19:44-kor, 22:05-kor és 22:12-kor érkeztek be.

Az első beadvány a Máltai Szeretetszolgálat Fő utcai szertetőthonába bejelentett venezuelai menekültek körül felmerült „tömeges betelepítésen”, illetve egy „választási útmutatóként” aposztrofált dokumentumon alapult, amellyel a Párbeszéd szerint sérült a választások tisztasága.

A második panasz szerint a 4. szavazókörbe a választás napján folyamatosan érkeztek a spanyol ajkú szavazók. Itt olyan esetet is jegyzőkönyveztek, amikor egy spanyol anyanyelvű polgárnak egy másik szavazópolgár segített kitölteni a szavazólapot a fülkében, de azt is rögzítették, hogy egy Fidesz-KDNP-s szavazóköri delegált állítólag „mozgóurnás szavazással

kapcsolatos listát” adott át Molnár Gábor kormánypárti képviselőjelöltnek.

A harmadik beadvány a 8. számú szavazókörrel kapcsolatban kifogásolta, hogy a szavazatszámoló bizottság tagjai nem számolták újra a választói névjegyzéket, ami a hajnalban ahhoz vezetett, hogy a leadott szavazatok száma nem egyezett a szavazók számával, illetve nem megfelelően tárolták az üres szavazólapokat, ami a panaszos szerint visszaélésre adhatott okot.

Mint ismert, a budavári önkormányzati választáson 6014 szavazattal Böröcz László, a Fidesz I. kerületi elnöke nyert riválisával, V. Naszályi Mártával szemben, aki 5551 voksot kapott. A 2. egyéni választókerület kifogással illetett 4-es számú választókörében a kormánypárti jelöltre 282-en, a jelenlegi polgármesterre 155-en szavaztak. A két jelölt közötti szavazatkülönbség 127, ez nem igazolja a tömeges betelepítés és szavaztatás vádját. Ebben a szavazókörben méri hagyományosan a kerület legalacsonyabb részvételi arányait, most a választóknak csupán 35 százaléka jelent meg ott, hasonlóan az előző, öt évvel ezelőtti választáson tapasztalt részvételi arányhoz. **TT**

Bővült a nemzetiségi önkormányzatok száma

Míg az előző, 2019-től kezdődött ciklusban hét, idén ősztől 3-3 taggal nyolc nemzetiségi önkormányzat kezdi meg munkáját Budaváron. Az eddigi hét helyi nemzetiség mellett mostantól a szlovákok is képvisellett bírnak. Alább soroljuk fel a települési nemzetiségi önkormányzati választáson nyertes képviselőket és jelölő szervezetüket.

BOLGÁR NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Dóczy Violetta
- Dóczy Dimitrova Evelina
- Lukács Péter

(Magyarországi Bolgárok Egyesülete)

GÖRÖG NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Nikákisz Szofoklész
- Papdopoulos Zsuzsanna
- Dellagrammatika Antigoné

(Görög Ifjúsági Egyesület)

LENGYEL NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Sutarski Szabolcs
- Dr. Rónay Olivia
- Györgydeák László

(Polonia Nova Egyesület, Bem József Kulturális Egyesület)

NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Dr. Hegedűsné Schmidt Ágnes
- Kereszthidi György
- Farkas Márta

(Észak-Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége, Egyesület)

ÖRMÉNY NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Várady Mária
- Sasvári-Merza Krisztina

- Bulbuk Márton István

(Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület)

ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Nagy Sándor
- Czirják Ferenc József
- Dombóvári Gyula András

(Cigány Közösségek Szövetsége)

SZERB NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Gyurity Mira
- Kolundzsija Gábor
- Gyurity Szlavica

(KRUG Művészeti Egyesület)

SZLOVÁK NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

- Galdáné Filep Ágnes
- Galda Ferenc Zoltán
- Galda Béla Pál

(IDENTITA Szlovák Egyesület)

Nemzetiségi szavazás Pilisvörösváron

Fotó: MTI/Kovács Tamás

Korai még véleményt alkotni a kizárólagos lakossági parkolásról

A Budavári Önkormányzat a képviselőtestület 2023. június 22-ei ülésén döntött arról, hogy kísérleti jelleggel kizárólagos lakossági parkolási övezetet alakít ki a Logodi utcában. A konkrét parkolóhelyek felfestését idén június 7-én végezték el, a türelmi idő június 30-ig tart. Megkérdeztük az utca lakóit, mit gondolnak a változásokról.

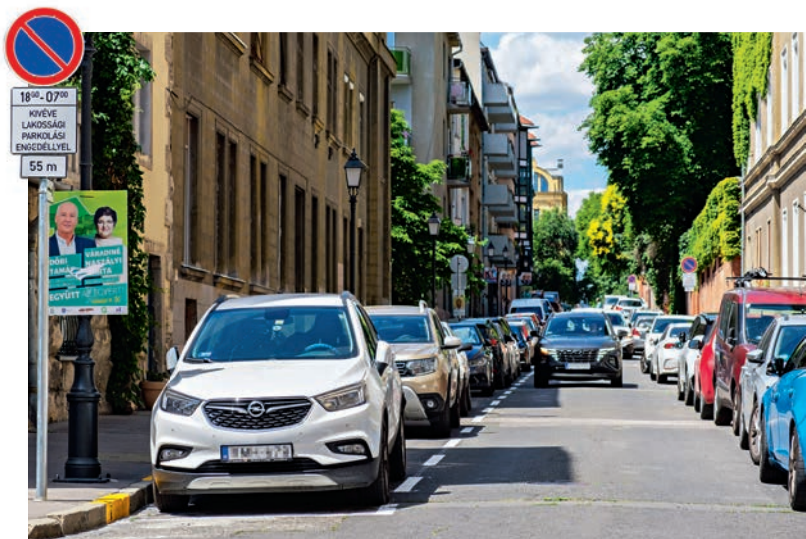
Másfél héttel az új parkolási rend bevezetését követően nyakunkba vettük a Logodi utcát, hogy megkérdezzük az ott élőkötől, mit szólnak a hétköznap este hat és reggel hét óra között kizárólag az utca lakói számára fenntartott parkolóhelyekhez. A kora esti órákban sajnos csak kevesen akadtak, akik épp nem rohantak valahová: „Nekünk nincs autónk” – mondta nevetve két megállított kutyasétáltató. „Hallottuk, hogy lettek ezek a helyek, de minket nem érint, olyan közel van ide minden, felesleges ide bármilyen kocsi” – tették hozzá.

Az utcán parkoló gépjárművek számából azonban nyilvánvaló, hogy a többség nem így gondolja. Egy késésben lévő hölgy végül szánt ránk némi időt: „Szerintem jó, hogy felfestették a helyeket, mert estefelé bizony nem mindig volt könnyű letenni a kocsit, bár idővel azért mindig akadt hely.” Hozzátette: „Engem nem érint annyira a dolog, mert csak heti egyszer-kétszer járok autóval, így a kontrasztot sem érzékelem annyira, de szerintem nagyon friss még ez az egész ahhoz, hogy lássuk, volt-e értelme.”

Ugyanezen a véleményen volt a Logodi déli szakaszán parkoló úr, aki más szempontot is felvetett: „Az utcában elég sok az iroda, ahol még este hat után is dolgoznak. Az ő helyzetüket

A türelmi időszak június 30-ig tart

85 parkolóhelyet jelöltek ki a lakók számára

Fotók: Tóth Tibor

biztosan nem fogja megkönnyíteni ez a döntés” – fogalmazott, hozzátéve, hogy szerinte a jelölések lehetnének egyértelműbbek, mert az egész utcában nehéz kiigazodni a parkolási rendben.

HOL PARKOLJON A ROKON?

– Azoknak, akik gyakran járnak kocsival, biztos jobb lesz, de most még nehéz erről mit mondani – fogalmazott egy gyermekét sétáltató anyuka, aki egyedül attól tart, hogy ha rokonok jönnek több napra látogatóba kocsival, akkor nekik problémásabb lehet éjszakára helyet találni.

Szót váltottunk egy dolgára rohanó burkoló mesterrel is a Mikó és a Logodi utca kereszteződésénél. Ő hirtelenjében azt mondta: „Szép, szép, meglátjuk, mi lesz belőle, de inkább itt csinálnának végre egy normális zebrát, hogy az embert ne akarják lépten-nyomon elütni.”

A Logodi utcában egyébként összesen 313 parkolóhely található, ebből 85-öt alakítottak át most kizárólagos lakossági használatúvá, ezeket a Budavári Önkormányzat logója jelzi. Az eredeti tervek szerint csak az egyirányú szakaszon kaptak volna helyet a kizárólagos parkolóhelyek, ám végül a kétirányú szakaszon is jelöltek ki ilyeneket. A folyamat a V. Naszályi Márta nevével fémjelzett helyhatósági működéshez híven nem ment zökkenőmentesen. A közösségi médiában Fazekas Csilla és Fróna Levente, a polgári oldal megválasztott önkormányzati képviselői jelezték: többen kifogásolták, hogy az intézkedést nem előzte meg kellő tájékoztatás, ezért többen is az utcára kilépve szembesültek azzal, hogy az önkormányzat munkatársai tréler segítségével áthelyezték az autójukat.

Fontos információ az új parkolási renddel kapcsolatban, hogy az önkormányzat által szabott türelmi idő június 30-ig tart, ezt követően a közterület-felügyelők az új szabályozás szerint intézkednek. A kizárólagos lakossági helyek használatához pedig nem elég a laccímkártya, ahhoz lakossági parkolási engedély is szükséges.

Tari Tamás

Kiemelt szerepe lesz Budavárnak a magyar EU-elnökség alatt

Make Europe great again! vagyis Tegyük ismét nagyvá Európát! – ezzel a szlogennel vág neki az Európai Tanács soros elnökségének Magyarország. A július elsejétől év végéig tartó hat hónapos időszakban hazánk arra a versenyhátrányra is megpróbál rávilágítani, amely az Egyesült Államok és a rohamos léptekkel felzárkózó ázsiai nagyhatalom, Kína szorításában egyre inkább megmutatkozik.

Az Európai Tanács az Európai Parlament (EP) és az Európai Bizottság mellett a három legfőbb uniós szerv egyike. Ez az intézmény tömöríti a huszonhét tagú európai közösség állam- és kormányfőit, valamint szakmai találkozókon minisztereit. Nincs törvényhozó hatalma, de mivel ezen a fórumon találkoznak rendszeresen a tagállami vezetők, így itt születnek meg a legfontosabb egyezségek, amelyek aztán lényegi irányt szabnak az EU-nak.

A soros uniós elnökséget azért találták ki, hogy így is biztosítsák a tagállamok közötti egyenlőséget, és hogy a törvényhozási munka minél olajozottabban működjön. Úgy is mondhatjuk, hogy így minden tagállam hozzáfér az elvégzendő munkához. Magyarország a spanyolokkal és a belgákkal van egy elnökségi trióban, elsősorban e három tagállam hangolja most össze a munkát. Mindenki munkatervet, prioritásokat tűz ki maga elé. Míg a belgák többek között a határvédelmet,

a versenyképességet, a jogállamiság védelmét, a spanyolok az újraiparosítást, a zöld átállást és a szociális igazságszolgáltatást jelölték meg. Magyarország részben ezeken dolgozik majd, de hangsúlyos lesz a népességcsökkenés megállításának, a kohéziós politikának a témája, a mezőgazdasági szereplők erősítése, az EU-bővítés ügye és a védelmi együttműködés. Vagyis sok minden köszön vissza abból, amiben az Orbán-kormány is lényeges előrelépéseket szeretne.

HATALMAS PERPATVAR

Az utóbbi évben többször is hallhattunk olyan nyilatkozatokat, amelyek szerint Magyarország kormánya az uniós fősodortól eltérő politikai álláspontja miatt nem méltó az elnökségre. Az EP három legnagyobb pártja például határozatban ítélte el a magyar kormányt amiatt, hogy nem tartja be a jogállami normákat. (Itt jegyezzük meg, hogy a korábban sokat emlegetett hetes cikkely szerinti jogállami

büntetőeljárás bár még 2018-ban elindult Magyarország ellen, az azóta is tart és nem született eredmény, a folyamat elakadt. Helyette azonban sokkal fájóbb fegyvert talált Brüsszel, az úgynevezett jogállamisági mechanizmust, ami már kőkeményen pénztárcára megy, ennek „köszönhető”, hogy az EU forrásokat tart vissza.)

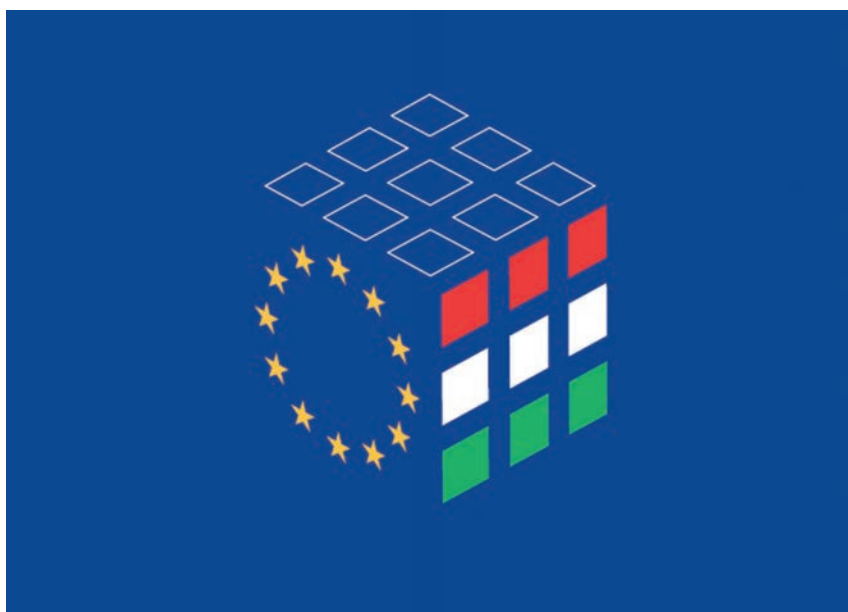
A piszkálódás ma is fel-felbukkan, méghozzá legutóbb a tanácsi elnökséget mostanáig ellátó, egyébként a magyarokkal trióban lévő Belgium külügyminisztere javasolta, hogy fel kellene melegíteni az elakadt jogállami büntetőeljárást.

VOLTUNK MÁR ELNÖKÖK

A 2004-es uniós csatlakozásunk után hét évet kellett várni, hogy az Európai Tanács elnöke lehessen Magyarország, ahogy az meg is történt 2011 januárjában. Akkor is rázósan indult a fél éves periódus, hiszen akkortájt született meg az Európa-szerte széltében-hosszában kommentált és kritizált jelenlegi médiaszabályozás. Azonban az elnökség egyértelmű sikereként lehetett elkönyvelni a romastratégia uniós szintű elfogadását, és le tudtuk zárni Horvátország uniós csatlakozási tárgyalásainak utolsó három nyitott fejezetét. Románia és Bulgária Schengen-övezet-höz való felvétele azonban nem sikerült, és 13 év elteltével is várta magára.

Budavára idén kiemelt szerepe vár a magyar uniós elnökség alatt, a fő rendezvényhelyszín ugyanis a Várkert Bazár lesz. De tartanak rendezvényeket többek között a Bálnában, egyetemeken, minisztériumokban, de a Néprajzi Múzeumban vagy épp a Puskás Arénában is. Július 5-én Budapestre látogat az Európai Bizottság Ursula von der Leyennel az élén.

Kuthi Áron

Újranyit a posta a Batthyány u. 1-ben

A tervek szerint június 28-án újranyit a sokak által hiányolt posta a Batthyány utca 1. szám alatt. A rengeteg helyi lakost, céget kiszolgáló, jól ismert hivatal huzamosabb ideje zárva tartott, de már év elején elterjedt a híre, hogy az újranyitását dolgozzák. A Budavári Önkormányzat január 18-i rendkívüli ülésén támogatta a Batthyány tér sarkán, a Batthyány utca torkolatában található posta újranyitását.

A Magyar Posta az energiaválságra hivatkozva 2022 novemberében 22 fiókot zárt be a fővárosban ideiglenes jelleggel. Ez több kerületi fiókot is érintett, a Batthyány utca 1. alatti hivatal mellett a Dísz tér 15-nél található postát is. A most megnyitott hivatal letéti postaként is üzemel.

Megint letörték Mansfeld Péter szobrának ujját

Sajnos újfent vandalizmus áldozata lett az 1956-os mártír, Mansfeld Péter a Szabó Ilonka utcai szobra, ismeretlenek ugyanis letörték az emberi alak ujját. A rongálást már többször is elkövezték, pótolni kellett a hiányzó ujjperceket. A Hullócsillag című, 2007-ben felállított alkotás Melocco Miklós szobrászművészt dicséri.

Mansfeld Péter az 1956-os forradalmat követő megtorlások legfiatalabb áldozata volt, a fiút röviddel tizennyolcadik születésnapja után végezték ki 1959. március 21-én. Semmi olyat nem követett el, ami halálbüntetés kiszabását indokolta volna, nem harcolt fegyverrel a forradalomban.

Elismerés pedagógusoknak

Június elseje, a pedagógusnap alkalmából elismeréseket adott át a Budavári Önkormányzat, ketten Virág Benedek-díjban, harmincnegyzven pedig polgármesteri elismerésben részesültek. V. Naszályi Márta a közösségi médiában úgy fogalmazott: „a kerületi tanárokat, tanítókat, pedagógusokat az I. kerület Önkormányzat a helyi közösség meghatározó formálóinak és őrzőinek tekint, ezért minden lehetőséget megbecsülünk, amikor munkájukat a szavakon túl is jutalmazhatjuk.”

VIRÁG BENEDEK-DÍJASOK:

- Ferenczi Judit, a Budapest I. Kerületi Kosztolányi Dezső Gimnázium pedagógusa
- Dr. Tapazdi Judit, a Budapest I. Kerületi Petőfi Sándor Gimnázium pedagógusa

POLGÁRMESTERI ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLT:

- Alföldiné Petróczi Dalma
- Ali Melinda
- Bagdyné Balassa Judit
- Béládi Magdolna
- Bogos Tatjana
- Borszéki Ágnes
- Deliné Lukács Olga
- Földvári Katalin
- Gáborné Krajczár Dóra
- Hanczár Gyula Tiborné
- Kaján Anna
- Kádárné Szimler Zsuzsanna
- Kiss Péter
- Koncz Ágnes
- Kovács Györgyi
- Kovácsné Vidor Ágnes
- Lakihegyi Viktória

- Láng Rita
- Lévai Márta
- Major Katalin Tímea
- Mártonné Lehoczky Hajnalka
- Moharos-Alszászy Judit
- Munkácsy Dorottya
- Musa Zsigmondné
- Nagy Bianka
- Petényi Katalin
- Dr. Pintér Borbála
- Szász Mária
- Szita Csaba
- Szokolayné Pásztor Edina
- Szörzsön Zsuzsanna
- Tóth Attila
- Tóth Katalin
- Turjay Rita
- Varga Tibor
- Vizi János György
- Zilahi Ágnes Zsuzsanna
- Varga Tibor

ARANYDIPLOMA DÍSZOKLEVELET KAPOTT:

- Huszár Mária, aki 50 éve végzett az akkori Kecskeméti Óvónőképző Intézetben.

Két év múlva nyit a Hadtörténeti Múzeum

Az újabb tervek szerint a Dísz téri, most rekonstruált, századfordulós Honvéd Főparancsnokság épületébe költözik a Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HIM). Az intézmény a Kapisztrán téri Honvédelmi Minisztérium (HM) Budavárba költözése miatt távozott a Várnegyedből. A megújuló intézmény a tervek szerint 2026-ra foglalhatja el új helyét. Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter azt mondta, hogy a Nemzeti Hauszmann Programban (NHP) újjászülető épület végleges otthona lesz a múzeumnak.

„A magyar katona hősiességének és a magyar vitézség ezer évének gazdag katonai örökségét méltó módon kívánja majd bemutatni a megújult HIM, amely feladatához méltó helyszínre talált a nemzeti történelem szíve közepének számító budai Várnegyedben található Szent György téren”.

A Dísz tér és a Szent György tér közötti területen elhelyezkedő, neoreneszánsz stílusú, századfordulós patinás épület tetszerkezete a II. világháborúban megsérült. Ugyan a sérülé-

sek korántsem voltak végzetesek, az épületet 1949-ben mégis rommá nyilvánították, és 1962-re fokozatosan viszszabontották az első emelet magasságáig. 2012-2014 között az épület részleges felújításon esett át: külső homlokzatát megtisztították, a főbejárat korhű kaput kapott, és az előcsarnok reneszánsz ízlést tükröző díszítését is sikerült rekonstruálni, de akkor e részleges rekonstrukciótól tovább nem léptek. Azóta a Várkapitányság gondozásában a jelenleg is felújítás alatt álló épület most már – a Nemzeti Hauszmann Program keretében – eredeti magasságában és pompájában születik újjá: múzeumi célokra épül, a jövőben a Budavári Palotanegyed látogatóközpontjaként, kulturális és turisztikai kapujaként működik majd, ezenkívül 2500 négyzetméternyi kiállítótérrel is rendelkezik, így adhat helyet a hadtörténeti kiállításoknak, de egyúttal irodák is helyet kapnak majd az épületben. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum ideiglenesen Székesfehérvárott, illetve a ferencvárosi Bálnában működik.

Várnegyed

Felújítás, zöldítés, iskolai programok

A kerületi pályázatok úrlapjai a budavar.hu Pályázatok 2024 link alatt találhatóak

NYÍLÁSZÁRÓK, FŰTÉS, VILÁGÍTÁS

Bár a lakóépület-korszerűsítés pályázati határideje már lejárt, energetikai korszerűsítésre még lehet pályázni, és itt magánszemélyek is pályázhatnak. Ennek a feltétele, hogy a kérelmező legalább egy éve lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen az I. kerületben; a korszerűsítésben érintett ingatlan tulajdonosa, vagy társtulajdonosa, hasznélvezője, a tulajdonos közeli hozzátartozója, illetve bérlője legyen. Fontos, hogy a pályázó családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem egyedül élő és egyedülálló esetében nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének tizenegyszeresét (313 500 Ft/fő); család esetében pedig az öregségi nyugdíj legkisebb összegének tízszeresét (285 500 Ft/fő).

Ebben az esetben nyílászárók cseréjére, fűtéskorszerűsítésre, használati melegvíz előállítás korszerűsítésére, illetve világításkorszerűsítésre nyerhető el a támogatás; amely a projekt összköltségének 50 százalékát, de legfeljebb egymillió forintot jelent (a szükséges saját forrás mértéke: a projekt összköltségének a fele). Határidő: 2024. október 15.

ZÖLDHOMLOKZATOK

Szintén épületekhez kapcsolódó munkálatokat érint a zöldhomlokzatok kialakítását támogató pályázat, amely magában foglalja a kertszépítési támogatást is. Ennek lényege, hogy az önkormányzat fele-fele arányban vállalja a kert megújításának, a tűzfalak zöldfallá alakításának költségeit. Ezzel a lehetőséggel olyan magánszemélyek, gazdálkodó szervezetek, társas-

házak, tulajdonosi közösségek élhetnek, akik/amelyek tulajdonosai, társtulajdonosai vagy bérlői olyan kerületi ingatlanok, amelyhez udvar, kert tartozik, vagy amelyen udvar, kert alakítható ki. A pályázaton legalább 30 ezer, legfeljebb 1,3 millió forint igényelhető. Határidő: 2024. október 15.

NYEREGBE!

A kerékpáros közlekedés támogatásához ötmillió forintos keretösszeg áll rendelkezésre, amelyre 23 évnél fiatalabb diákok pályázhatnak. A támogatás augusztus 15-ig vásárolt, új és használt biciklikhez igényelhető. Hagyományos kerékpárnál legfeljebb 100, elektromos kerékpárnál (kizárólag pedeleceknél – pedálos, elektromos rásegítésű kerékpár) maximum 200 ezer forintos támogatás nyerhető, legfeljebb a bicikli számlával igazolt árának feléig. Határidő: 2024. augusztus 30.

OKTATÁSI CÉLÚ PÁLYÁZAT

Az I. kerületben működő általános iskolák és középiskolák alapítványai részére kiírt pályázat oktató-nevelő munkát, a gyermekek ismereteinek bővítését és képességét fejlesztő támogatás 2024. szeptember 15-ig igényelhető. Célja a tárgyi feltételek javítása, iskolai programok támogatása, testvérvárosi kapcsolatok kialakítása, ápolása. Támogatás igényelhető többek között informatikai eszköz, bútor beszerzésére, sportrendezvények megrendezésére, nyári táborra, üzemlátogatásra. Iskolánként csak egy alapítvány pályázhat. A pályázatokról a képviselő-testület október 31-ig dönt.

Mintha kályha lennék

Sédy Eszter, a Farkas Edith Szeretetotthon gerontológiai gondozó-ápolója, terápiás nővér kapta a Budavári Önkormányzat Semmelweis díját

Az ápolói gárda nélkülözhetetlen tagja Sedy Eszter, aki 2005-től dolgozik „mindenesként” az intézményben

Fotó: Tóth Tibor

A szent benedeki regulát követő Szociális Missziótársulat Farkas Edith Szeretetotthona fák takarásában klasszicista homlokzatával szerényen bújik meg a Krisztina körúton. Belépve azonban varázslatos világ nyílik meg a látogató előtt. A régi főépület, majd a 2004-ben elkészült új szárny kapualján átkelve csodás kertbe jutunk, ahol zöldellő fák, virágok és gondosan ápolott konyhakert várnak. Szűz Mária szobra mellől nem hiányzik a füge-, a barackfa és a fiatal szőlőtő sem. A karitatív-szociális munkát végző katolikus szeretetotthonban száz időszerű lakik. Az ápolói gárda nélkülözhetetlen tagja Sedy Eszter, aki 2005-től dolgozik – mint ahogy mindenki emlegeti – mindenesként az intézményben.

Karitatív és közösség-szervező tevékenysége azonban nem itt kezdődött. 2000-ben Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője, a család barátja kérdezte meg a három gyermekes családját, nem lenne-e kedve programszervezőként csatlakozni a szolgálathoz. A korábban műszaki rajzolóként dolgozó Sedy Eszter igent mondott, és mivel nagyon magas szinten űzi a varrást és kézműveskedést, ezzel a kreatív adottságával hamarosan nagy közkedveltségre tett szert a Fő utcai otthonban. De 2005-ben már a Farkas Edith Szeretetotthonban találjuk. Itt Gabriella nővér biztatására a legkülönfélébb tevékenységeket építette be a napi rutinba, mikor mire volt szükség és igény.

– 2004-ben nyílt meg az új épületünk. Az egy csoda volt, nagyon sok mindennel foglalkoztunk: angol és francia órák voltak, és mivel akkor még nem kellett 80 éves korig várni, hogy valaki beköltözhessen, gyakoriak voltak a kirándulások – emlékszik vissza a kezdeti időkre. 2006-2007-ben elvégezte a szociális ápoló-gondozó gerontológiai szakot, majd később a demenciagondozó képzést is, ekkor már biztos volt, hogy hosszú időre elkötelezi magát a segítő szakma mellett.

Mivel szakképesítése megengedi, Sedy Eszter aktívan részt vesz az ápolási, egészségügyi teendők elvégzésében. Demencia-gondozóként szakmaisága kitűnő, hiszen élettani sajátosságainál fogva az ellátottak nagy arányban érintettek a demencia tünetegyüttesében. Lakóinkat sokszor kell kísérni orvoshoz, kórházban látogatni, és nem utolsó sorban hivatalos ügyek segítésében, ebben is tevékenyen részt vesz. Feladatához tartozik a kapcsolattartás hozzátartozókkal, önkormányzattal, kórházakkal, rendelőkkel. Emellett a külső rendezvényeket (múzeum-, parlament-, színházlátogatás, stb.) is ő szervezi.

Tunyogi Attiláné vezető gondozó méltatása

SZEGÉNYEK, IDŐSEK SEGÍTŐI

A Szociális Missziótársulat (Societas Missionum) egy 1908-as alapítású magyar női szerzetesrend, hivatásos szociális munkások egyházi és társadalmi szervezete. Céljuk az egyház szolgálata katolikus szellemben megszervezett szociális munkával, valamint a szegények megsegítése. A nővérek számára Szent Benedek regulája a meghatározó, lelki atyjuknak Prohászka Ottokárt tartják. A rend alapítója Farkas Edith budapesti születésű szerzetes nővér volt, aki felismerte, hogy a szociális problémák megoldására már nem elégségesek a hagyományos jótékonykodási eszközök. Ehhez a nőkérdéssel foglalkozó, képzett és hivatásos testvérek közössége szükséges. A rendből vált ki a Szociális Testvérek Társasága Schlachta Margit vezetésével 1923-ban. Végleges egyházi jóváhagyást 1932-ben kaptak, 1950-re már kétszáz taggal működtek. Az egyházi társulatot a kommunista rezsim felszámolta, a nővérek ápolóként, iskolákban, óvodákban próbáltak elhelyezkedni, és szociális karitatív munkát vállaltak. Krisztina körüli rendházukat (központi anyaház) 1998-ban kapták vissza, ahol ma száz időskorú ellátott, valamint hét szerzetesnővér lakik. A missziótársulat négy intézményt üzemeltet: Bethánia Napköziotthonos Óvoda, Bethánia Szeretetotthon (Szikszó), Szociális Missziótársulat Leánykollégiuma, Farkas Edith Szeretetotthon (Budapest).

Sédy Esztert természetesen a szolgálat lelki oldaláról is kérdezzük. Mint mondja, az időskori elmagányosodás nemcsak itt, hanem az otthon falain túl is probléma. Mindenkinek jól felfo-

A missziós nővérek jelvénye

gott érdeke lenne, hogy hajlott kora ellenére tevékeny maradjon, hogy keresse a kapcsolódást, a beszélgetést. „Sokszor csak odajönnek hozzám, mintha valami kályha lennék, és energiát akarnának meríteni.” Munkájának legnehezebb része, hogy látja az elmúlást: azt, hogy egyik nap még beszél valakivel, aztán másnap már nem lehet... hogy az eltávozó idősök igenis űrt hagynak maguk után.

Napját korán kezdi, fél hétkor már itt találni őt az otthonban, ekkor még nyugalom van, át tudja gondolni a napi teendőket. De úgyis megtalálja mindig valaki, mert hol egy cipzárt kell cserélni, hol más ruhadarabot kérnek megjavítani. Ami persze egyáltalán nem jelenti azt, hogy csak ruhajavításról szólna a napja, hogy ne folyna bele a napi ápolási rutinba. Mint mondja, mindegyik munkakörbe be tudják osztani, nincs olyan feladat, amit ne tudna, vagy ne akarna elvégezni. Igyekszik változatos időtöltéssel megkínálni az itt lakó idősöket: a zenehallgatásnak, filmvetítésnek, vetélkedőnek mind megvan a maga ideje. Igyekszik felidézni a lakók fiatalságát, a régi dalokat, verseket, játékokat. Fontosnak tartja a meglévő képességeik megtartását, az elkerülhetetlen hanyatlás lassítását. A húsvéti, karácsonyi programokat, komolyzenei rendezvényeket sem lehet elképzelni nélküle, ráadásul minden évben szüret idejére élőzene mulatságot hoz a kertbe, ahol a prés is előkerül, megidézve a szőlő betakarításának vidám közösségi hangulatát.

Sédy Eszter több mint két évtizedes gondozói-ápolói tevékenységéért idén a Budavári Önkormányzat Semmelweis díját kapta.

Kuthi Áron

„Kis híján elájultam”

A Budavárért Emlékéremmel kitüntetett Incze Ildikó színésznővel otthonra találásról és a kerület kulturális vérkeringéséről

A Budavári Önkormányzat képviselő-testülete idén Incze Ildikót is Budavárért Emlékéremmel tünteti ki. A Szomszédok Klarisszájaként mindenki számára ismert, tehetségét számos filmben és színházi darabban évtizedekig csillogtató színésznőt az I. kerületi önkormányzati rendezvények elmaradhatatlan előadójaként, 2011 és 2020 között pedig a Várnegyed Galéria háziasszonyaként zárhatták szívükbe az itt élők.

Régi meghívók a galériából

Fotók: Kőrösi Tamás

– Mikor indult el a színészi pályán, és mi vonzotta a mesterség felé?

– Eredetileg nem készültem színésznek, de az ilyen döntésekhez mindig az irodalom és annak szeretete adja az első lökést. Kovásznai gimnazistaként volt egy magyartanárom, aki szavalóversenyeken indított, majd tagja lettem a színjátszó csoportnak. Ezeknek az élményeknek a hatására felvételiztem a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Egyetemre. Úgy voltam vele, ha valóban tehetséges vagyok, akkor elsőre felvesznek, ha nem, akkor nem próbálkozom többet. Szerencsére sikerült egyből a bekerülnöm, ami azért nem szokványos.

– Milyen út vezetett Erdélyből Magyarországra és a budai Várnegyedbe?

– 1985-ben jöttem át Magyarországra. Eredetileg eszembe sem jutott eljönni Erdélyből, de akkoriban éltük azt a rettenetes Ceaușescu-korszakot, amit nagyon nehéz volt magyarként elviselni. Az akkori vőlegényemet – a mostani férjemet – orvosként román vidékre helyezték, egyszerűen képtelenség volt, hogy egy városban élhessünk. Nem volt más megoldás, Magyarországra kellett jönnünk, ami elég kalandosan sikerült. Névházasságot kellett kötnöm, mert akkoriban, ha az ember legálisan akart áttelepülni, hozzá kellett mennie egy magyar állampolgárhoz. A névférjessel mindent előre megbeszéltünk, szegénynek le kellett jönnie, el kellett játszania az esküvőt, majd végig kellett várnia a három évet, mire én megkaptam az állampolgárságot. Nekem ebben egy nagyon aranyos, örök várbéli lakó, „anyósom”, Hazai Lili néni segített. Ők a Ruszwurm cukrászda felett laktak, hozzájuk jöttem névfeleségnek. Ehhez a mostani férjessel fel kellett bontsuk az eljegyzésünket, majd ő is megnősült, aztán mindketten elváltunk és végül együtt kezdtünk új életet. Pár évig ugyan más kerületben éltünk albérletben, de a sors úgy adta, hogy 1989-ben visszakerülhettünk a Várba, a mai Nándor utcába – oda született a gyermekünk –, majd onnan költöztünk ide, a Lánchíd utcába.

– Mit jelent az ön számára ez a városrész?

– Az otthonra találást. Mivel ez egy kis kerület, itt nagyjából mindenki ismeri egymást.

– Akkor nem véletlen, hogy az évek során ön is szerves részévé vált az itteni kulturális életnek. Ennek mi a története?

– Amikor még a székesfehérvári színházban játszottam, sok kerületi eseményen is felléptem, ezeken ismertük meg egymást Nagy Gábor Tamás polgármester úrral. Amikor 2010-ben el kellett jönnöm Fehérvárról, ő ajánlotta fel, hogy 2011-től vegyem át a Várnegyed Galéria vezetését, mivel az elődöm épp elment szülni. Én eleinte megijedtem, hiszen egy galéria vezetése nagyon más műfaj. Szerencsére hamar belejöttem, mert nemcsak az intézménnyel kellett foglalkozni, hanem a kerületi kulturális eseményeket és megemlékezéseket is szerveznünk kellett. Havonta rendeztünk kiállításokat – összesen száznál is többet –, ezek olyanok voltak számomra, mintha színházi prömierek lettek volna: a műtárgyak szállítását kellett felügyelni, ki kellett találni, hogy hogyan nézzen ki a kiállítás, művészeket, zenészeket kellett szervezni, a vendégekkel kellett törődni, én pedig, ha úgy éreztem, odaillő verset mondtam. De sosem tekintetem magamra vezetőként, én tulajdonképpen mindenes voltam, a galéria háziasszonya.

„Visszakapom a szeretetet a kerületeiktől”

Lent: Becses emlék Incze Ildikó számára Rieger Tibor alkotása

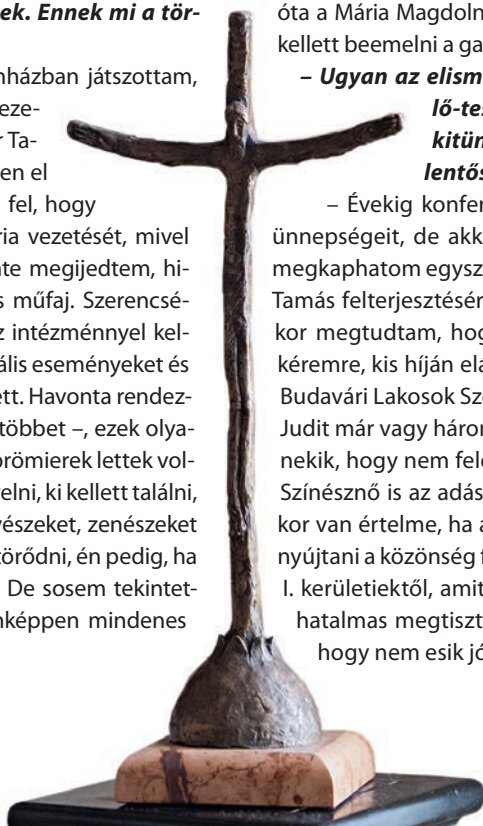
– Mik a legkedvesebb emlékei ebből az időszakból?

– Nagyon nehéz annyi gyönyörű rendezvény közül egyet is kiemelni. A legtöbb kiállítást igyekeztük évfordulókhoz, ünnepekhez kötni: nagyon szerettem például az '56-os szabadságharc 60. évfordulójára szervezett kiállítást, amelyre a kerületben élők hozhatták be a különböző emléktárgyaikat, de a Hadtörténeti Múzeum segítségével egy korabeli irodát is berendeztünk, Sztálin-szoborral és mindenféle használati tárggyal. Újlaki Dénes színész kollégám, aki maga is elítelt volt, mesélt az akkori élményeiről a megnyitón. De természetesen a kerületi művészeket is mindig megtiszteltük a kiállítási lehetőségekkel. Rieger Tibor Kossuth-díjas szobrásznak is rendeztünk tárlatot. Arra külön emlékszem, hogy az ő koronázási palást domborművét, ami 2017 óta a Mária Magdolna-templom romjai között látható, daruval kellett beemelni a galéria udvarára.

– Ugyan az elismerést még nem adták át, de a képviselő-testület idén önt is Budaváért Emlékérem kitüntetésben részesítette. Ennek milyen jelentősége van az ön számára?

– Évekig konferáltam a Budaváért Emlékérem díjátadó ünnepségeit, de akkor álmodni se mertem arról, hogy én is megkaphatom egyszer ezt a kitüntetést. 2015-ben Nagy Gábor Tamás felterjesztésére elnyertem a Budapestért díjat, de amikor megtudtam, hogy méltónak találtak a Budaváért Emlékéremre, kis híján elájultam. Utólag tudtam csak meg, hogy a Budavári Lakosok Szövetsége és a szintén emlékérmes Janotti Judit már vagy háromszor is felterjesztettek. Külön köszönöm nekik, hogy nem felejtettek el. Ez számomra egy visszajelzés. Színész is az adás örömeért lettem, mert annak is csak akkor van értelme, ha az ember érzi, hogy magából tud valamit nyújtani a közönség felé. Most azt a szeretetet kapom vissza az I. kerületeiktől, amit remélem én sugároztam feléjük. Ez egy hatalmas megtiszteltetés, és hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem esik jól.

Tari Tamás

Corvinák a permafrosztban

Nem hosszú távra, hanem az örökkévalóságnak dolgozik az Országos Széchényi Könyvtár

Az elmúlt két évtized alatt nagy változáson ment keresztül a teljes magyar írott emlékezet megőrzését végző Országos Széchényi Könyvtár (OSZK). A beiratkozók számának drasztikus csökkenésére új szolgáltatások indításával reagált az intézmény, amellett, hogy egyre gyorsuló ütemben digitalizálja a magyarság írott emlékeit. Rózsa Dáviddal, az intézmény főigazgatójával arról is beszélgettünk, hogy az OSZK hogyan tud kitörni az évtizedek alatt ráosztott elefántcsonttorony-szerepből.

Értékes faksimile-oldalak készülnek

Fotók: Szecsődi Balázs

– Mekkora költségvetésből dolgozik az OSZK, és ebből mire futja?

– A teljes büdzsénk 4,5 milliárd forint. Három szolgáltatóhellyel működünk; budavári székhelyünkön kívül hozzánk tartozik a belvárosi Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) és a Zirci Apátság Műemlékkönyvtára is. Az OSZK-nak minden más hazai könyvtárhoz képest több feladata van, mivel az egész magyarság írott emlékezetét a középkortól napjainkig gyűjti, őrzi, kutatja és népszerűsíti. Három példány kerül hozzánk minden megjelent kiadványból, egy archiválásra, egy olvasásra a kutatók számára, egy pedig digitalizálási célból.

– Legnagyobb, 17 milliárdos beruházásuk a piliscsabai archívum, ennek mi lesz a szerepe?

– A hamarosan átadásra kerülő archivális raktárépületben az örök megőrzésre szánt könyvek és időszaki kiadványok példányait helyezük el. Ide első körben harminc folyókilométernyi anyag kerül ki, és összesen száz folyókilométer fér el. Ez meg is oldja az archiválás kérdését a XXI. századra – amellett, hogy a július elsejétől a könyvtárunkat is magába foglaló Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ tagintézményeinek könyvanyagát is képesek leszünk itt tárolni.

– Az online szövegek is az írott emlékezet részei, de az interneten állandóan frissülnek ezek a tartalmak. Hogy lehet mégis le- vagy megmenteni a neten keletkezett szövegeket?

– A folyamatosan változó internet minden egyes pillanatát természetesen nem tudjuk lekövetni, ám mégis létezik olyan módszer, amellyel lehetséges a megörökítés. Az OSZK-nál évente kétszer végigszántjuk a teljes .hu domaint, egy adott állapotot megőrizve a weboldalokról. Nagyobb horderejű eseményeket illetően külön is végzünk webaratót, így történt ez az atlétikai vb és az eucharisztikus kongresszus esetében. Különös figyelmet fordítunk a környező országok magyar vagy magyar vonatkozású, tehát nem feltétlenül magyar nyelvű portálok tartalmaira.

– 2022-ben kezdett működni az OSZK modern eszközparkkal rendelkező közgyűjteményi digitalizáló központja. Tudják-e tartani az ütemet a jelennel, tehát lehet-e olyan gyorsan digitalizálni, hogy a most születő könyvekig eljussanak?

– Az OSZK teljes dokumentumállományának becsült összerjedelme 900 millió oldal. 2022-ben 6 és fél millió oldalt digitali-

„Az Országos Széchényi Könyvtár az egész magyarság írott emlékezetét gyűjti a középkortól napjainkig”

záltunk, tavaly már 13 milliót. Idén megcélzottuk a 13 millió oldal feletti teljesítményt, tehát igen, egyre jobban bírjuk! Sokan gondolják, hogy a digitalizálás megegyezik az egyszerű szkenneléssel. Ez a művelet azonban csak egy a sokból: minden a restaurátorokkal kezdődik, akik állományvédelmi ellenőrzést végeznek, s csak ezt követi a megfelelő eszközzel történő levilágítás. Ezután optikai karakterfelismerés következik, hogy a szöveg kereshetővé váljon. A nagy méretű master file-okat eltároljuk, metaadatokkal látjuk el. Ebből állítjuk elő a szolgáltatási példányokat.

– Nagy probléma, ha otthon besül egy meghajtó, elromlik egy pendrive, használhatatlanná válik egy fotókat tartalmazó DVD. A papír már bizonyított, mégis mi lehet az ideális adathordozó?

– A világ kulturális emlékezetének hosszú távú átmentésére sokféle módszer létezik. A kézbe fogható könyv már bizonyított a történelem folyamán. A mikrofilmekről néhány évtizedes, a digitális tartalmakról csupán néhány éves tapasztalatunk van. Léteznek egészen innovatív technológiák is, amelyek kipróbálására magunk is hajlottunk. Egy norvég magáncég speciális mágnesszalagra rögzíti a digitális adatokat, és az örökjégréteg, a permafroszt mélyén lévő bunkerben raktározza a speciálisan csomagolt tekerceket. Az OSZK 2021 őszén helyezte el itt első digitális gyűjteményegységét, Mátyás király corvináinak, Széchényi Ferenc térképeinek, valamint szecessziós és art deco plakátanyagunk másolatait.

– A digitalizáció mennyire változtatja meg a könyvtár jövőbeni működését?

– A könyvtárhasználat világszerte radikálisan megváltozott a 2000-es évektől. A könyvtár egyre inkább közösségi és tanulótérként kezd működni, és a minőségi időtöltésnek, a kultúra-fogyasztásnak, a közös tanulásnak a színterévé válik. Az OSZK arculatára évtizedekig leginkább az volt jellemző, hogy csak kutatók látogatják, ezért ezek a változások számunkra még ra-

dikálisabban hatnak. Egyelőre nem vagyunk kölcsönző könyvtár, csak a helyben olvasás lehetséges, ám az olvasók nagyobb részének az az igénye, hogy otthon, kényelmesen teljes szövegű adatbázisokhoz férjen hozzá. Viszont amellet, hogy egyre több minden érhető el a neten, az eredeti példányok varázsa sem fakult meg. Ezért alakítottunk ki a könyvtárban közös tanulást támogató tereket és olvasói zugokat, asztalszigeteket.

– Nyilván sokat jár a világban, melyik külföldi könyvtár példáját tudná meghonosítani?

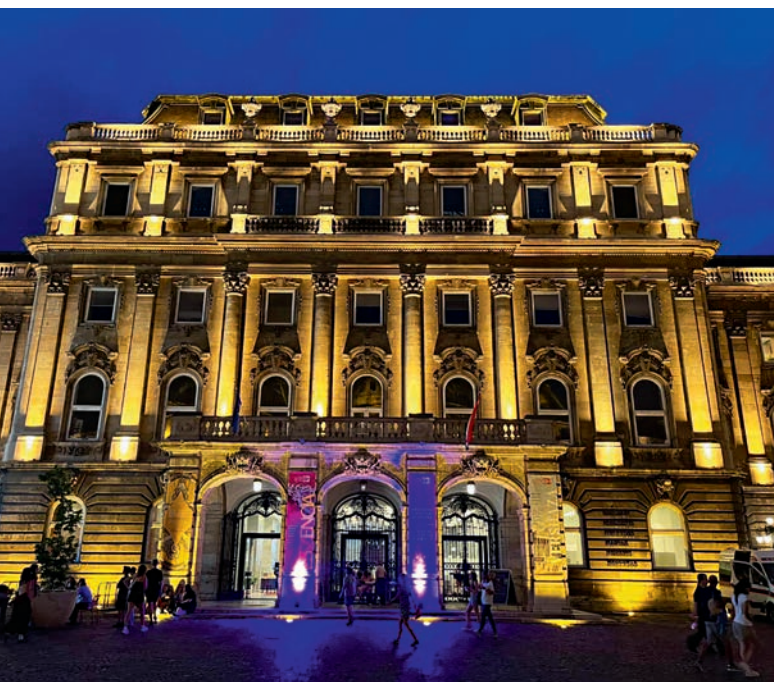
– Kínában egészen elképesztő könyvtárakkal és könyvtári kultúrával találkoztam; Nanking és Sanghaj hipermodern intézményeiben a hagyományos kultúra, az automatizáció, a digitalizáció, a közönségbarát és építészeti megoldások a legnagyobb teljességben és összhangban találkoznak. Az OSZK évtizedeken át kutatói elefántcsonttorony volt, ahol ritkaságszámba mentek a nagyközönségnek szóló projektek. Ma már programszerűen nyitjuk és újítjuk meg tereinket: az OIK-ban megrendezett Tolkien-napunkkal együtt kilenc nagy családi napunk van 2024-ben; folyamatosak a gyerekeknek és az idősebb korosztályoknak szóló vezetéseink. Kiállításainkat és digitális szolgáltatásainkat úgy alakítottuk ki, hogy minden korosztályhoz szóljanak.

– Időről időre felröppen a szenzációs hír a világsajtóban, hogy valahol lappangó művet találtak egy könyvtár pincéjében. Volt ilyen véletlen találat az OSZK-ban?

– Egy évtizede történt, hogy a Zeneműtár vezetője Mozart A-dúr szonátájának autográf, tehát saját kézzel írt töredékét fedezte fel egy mappa mélyén. A legújabb heurékapillanatok a közelmúltban értek bennünket, amikor a Kölcsey-életmű digitalizálása során Kézirattárunk vezetője eddig ismeretlen, a kritikai kiadásban sem szereplő verstöredékeket azonosított.

– Mikor lesz itthon az összes corvina?

– Fizikai formában valószínűleg soha, mert ezek a példányok

A könyvtár főépülete a Múzeumok Éjszakáján

Fotó: OSZK

a külföldi könyvtárak legféltettebb, felbecsülhetetlen értékű kincsei – hazánkon kívül 14 ország 45 intézményében elszórva. Folyamatos viszont a digitális hazatérés, amelynek eredményeképpen elmondhatjuk, hogy Mátyás corvináinak több mint fele digitalizált, hozzáférhető formában már nálunk van és a corvina.oszk.hu oldalon megtekinthető.

– Mit tud tenni az OSZK azért, hogy az intézmény láthatóbb, vonzóbb legyen a kerületiek számára?

– A nemzeti könyvtár egyik adóssága, hogy a közvetlen környezetétől szolgáló I. kerület polgárait sokáig nem szólította meg közvetlenül. Ezen is változtattunk az utóbbi években. A Budai Polgári Közösséggel immáron rendszeres és gyümölcsöző az együttműködésünk; közös rendezvényeket szervezünk, és keressük a további lehetőségeket a kölcsönös jó viszony fenntartására. A kerületi iskolákkal folyamatos a kapcsolat; kiállítás- és épületvezetések tartunk a gyerekeknek iskolai kirándulásukkor vagy egy-egy tematikus óra kapcsán. Hamarosan elkészülünk egy helytörténeti kiadvánnyal az I. kerület azon nagyjairól, akik az OSZK története, gyűjteménye szempontjából is meghatározók. Reméljük, hogy kulturális programjainkkal, nyílt napjainkkal egyre több kerületben élőt megtalálunk.

Kuthi Áron

Július 14-ig még látható az OSZK kül- és beltéri labdarúgás-történeti kiállítása, a Minden idők focija

Fotó: OSZK

Kevin és a 100. perc

A skótok elleni utolsó Eb-csoportmeccs hozta el a magyarok eufóriáját

Magyar szurkolók nézik a válogatott Németország elleni Eb-meccsét a Várkert Bazárban

Fotók: Tóth Tibor

Felfokozott várakozás előzte meg a magyar labdarúgó válogatott idei németországi Európa-bajnoki szereplését. Nem csoda, hiszen az 1986-os világbajnokság óta először jutott ki egyes ágon a nemzeti tizenegy egy nemzetközi tornára. Ráadásul a magyar alakulat 2016 és 2021 után sorozatban a harmadik, Marco Rossi szövetségi kapitány pedig a második Eb-jére készülhetett. Az elmúlt évek messze erőn felüli jó teljesítménye, a hazai sportsajtó vágyvezért illúziókeltése és Szoboszlai Dominik csapatkapitány kijutáskor tett ígérete – „ez csak a kezdet, és jövő nyáron csinálunk egy olyat, ami felejthetetlen lesz!” – megágyazott a csodavárásnak.

Annál fájóbb pofon volt nézni az első félidőt Svájc ellen, amely a litvánok elleni idegenbeli Eb-selejtező nyitó felvonását idézte. A korábban kiváló és hatékony védőjátéknak sajnos nyoma sem látszott az alpesi ország ellen, amely kettővel vezetett 45 perc után. Noha a második játékrészben feljavult a csapat, és Varga Barnabás révén megszerezte az első gólját is, ám a nyomás roszszul sült el, a véghajrában bekaptuk a harmadikat, 1-3 lett a vége. A házigazda németek ellen még keményebb csata ígérkezett. Hiába vertük meg őket a korábban a Nemzetek Ligájában és játszottunk 2-2-t a legutóbbi kontinenstornán Münchenben, ez a mostani csapat sokkal jobb formát mutatott. Ehhez képest kifejezetten jól szálltak be a meccsbe a mieink. Nyoma sem volt a korábbi dadogásnak, mondhatni visszakaptuk azt a válogatottat, amelyet ismertünk. Hiába azonban a nagy akarás, a németek egy finoman szólva sem biztos, hogy korrekt bírói ítélet után Musiala révén megszerezték a vezetést az első félidő közepén. Ezt megduplázva, Gündogan lövésével végül 2-0-ra nyertek.

Két vereség után kritikus helyzetbe került a válogatott, Skócia ellen kötelező győzelmi kényszerben léptek pályára utolsó

csoportmeccsükön Gulácsiék. A meccs pedig a gigászi küzdelemről, Varga Barnabás 68. percben történt brutális arccsottóréséről és Csoboth Kevin 100. percben lőtt mindent eldöntő góljáról marad örökre emlékezetes. Meglett a győzelem – és lapzártánkig úgy áll, hogy valószínű a nyolcaddöntő is –, a szurkolóknak pedig az eufória. Kilenc Eb-meccset kellett kiböjtölni, hogy a 2016-os, az osztrákok felett aratott 2-0-ás diadal után ismét mérkőzést nyerjen kontinenstornán a magyar csapat. Soha jobbkor! Így talán még bármi összejöhet!

balogh

A Mária tér krónikása: Szalóki Béla

A mai világban már egyre ritkább, hogy valaki az egész életét egy, számára kedves környéken élje le. A most nyolcvannegyedik életévébe lépett Szalóki Béla története viszont elválaszthatatlan a Mária tértől és a Vízivárostól, hiszen ma is itt lakik. Vele beszélgetve úgy éreztük, hogy együtt rójuk vele a régi idők utcáit, az elmélyülésben pedig nagy segítségünkre volt a művészettörténész különleges fotógyűjteménye.

Szalóki Béla 1941. június 2-án, pünkösd hétfőjén született a Szent János Kórházban. „Édesanyám épp misén volt az Anna-templomban, amikor rájöttek a fájások, onnan vitték be a szülészetre” – emlékezett vissza házigazdánk. Szalókiék ugyan nem voltak tősgyökeres budaiak – a család az 1800-as évek végén költözött fel az I. kerületbe Dunaföldvárról – de nélkülözhetetlen szerepük volt a Víziváros e szegletében:

„A Várban volt a lakásunk, amit az ostrom alatt szétbombáztak, de a Mária téren – amit akkor Irma térnek hívtak – volt az üzletünk, egy mosoda. Én tulajdonképpen itt nőttem fel” – meséli Szalóki Béla, aki szerint a vegytisztítóban olyan híreségek is megfordultak, mint dr. Czenner Mihály színháztörténész, vagy Hankiss Elemér szociológus. Utóbbiról megjegyezte, hogy gyakori vendég volt, mert az első felesége nemigen jeleskedett a mosnivalóval vívott küzdelmekben.

Szalóki úr fényképalbumaiból hamar előkerültek a korabeli, és a még régebbi felvételek, amelyeken édesanyja áll a Mária tér 3. alatti mosoda ajtajában, kezében kisgyermekével, háttérben a nagymamával. „A második üzlet volt a miénk, az elsőben Mészáros bácsi cipésműhelye volt, utána a zöldséges és a trafikos. Itt

Nyolcvanhárom év fotókon és emlékekben

Fotók: Körösi Tamás

szemben pedig, a Donáti utcában volt a Füssyk kocsmája, ahová engem néha átküldtek sörért, amiről leihattam a habot, amíg visszaértem” – mutatja sorra a fekete-fehér felvételeket vendéglátónk, aki a Mária téri ház lakóit is felidézi: „A második emeleten lakott Kovács Vendel táblabíró, alatta Kókayék, velünk szemben pedig Bara Margit színésznő és a férje, Gyarmati Dezső vízilabdázó.” Amikor éppen megengedhették maguknak, akkor a család a mai Hattyúház helyén álló Zöld Hordó vendéglőben ebédelt, amelyről több kép is akad a gyűjteményben.

A réges-régi – sok esetben ismerősöktől és környékbeliektől összegyűjtött, ajándékba kapott – fotókról pedig nagyon

A Mária tér napjainkban és 1945-ben

Felvillannak a cserkészélet képei, előkerülnek a távoli ősök, nagy- és dédszülők megsárgult fotói

A földszintes házak kora lejárt a Vízivárosban

más világ köszönt vissza ránk, mint amit jártunkban-keltünkben megszokhattunk a Vízivárosban. Két emeletnél magasabb házak csak elvéve tűntek fel az akkor még macskaköves úttek mellett.

„Az ostromról és az óvóhelyi életről éles emlékeim vannak: egy református, vagy evangélikus pap rendszeresen tartott istentiszteletet; a bombatalátra, ami után alagúton kellett átmenünk a szomszéd házba; a döglött lóra, ahogy az utcán az emberek transzírozzák, hogy legyen mit enni...” – mondta Szalóki Béla, hozzátéve, hogy azért a világháború után sem volt utolsó élmény gyerekek lenni: „A roncsokon játszottunk! Nekem itt, ebbe a roncsautóba verte bele a fejemet egy másik fiú” – mutatja nevetve a szanaszét lőtt Mária teret ábrázoló fotón az egyik kiégett járművet – „a homlokomat az Erzsébet-apácák kórházában, a máltaiak mai épületében kellett összevarrni.” Természetesen a 2021-ben felújított Mária Immaculata emlékoszlopról is előkerültek érdekes felvételek: az ostromban megsérült szobor főalakja sokáig a talapzatnak támasztva várta, hogy jobbra forduljon a világ.

A régi barátok és iskolatársak is szóba kerültek, akik közül már sokan nincsenek az élők sorában: „Olyan barátaim voltak, mint Bolberitz Pali, a későbbi katolikus pap, aki Antall Józsefet is temette.” Mutatta a Budapest

Székesfőváros II. kerületi Medve-utcai Községi Polgári Fiúiskola (a mai Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium) évfolyamfotóit is, szeretett és kevésbé szeretett osztályfőnökökkel, igazgatókkal és iskolatársakkal. Felvillantak a cserkészélet képei, de előkerültek a távoli ősök, nagy- és dédszülők megsárgult képei, sőt az olasz harctéren fiatalon hősi halált halt nagypapa első világháborús kitüntetései is. „Az ő halála után nagymamám lett a családfenntartó, aki hihetetlen munkabírással dolgozott.”

A második világháború után azonban nem sokáig volt felhőtlen az élet: „Emlékszem, az '50-es években épp a mosoda pultján ültem, amikor bejött az üzletbe két bőrkabátos, és közölték, hogy holnap már ki se nyithatunk, államosítják az üzletet. Szegény nagymamám ott sírt, hogy ha elviszik a pénzt – mert azt elvitték –, akkor miből lesz ennyivalója az unokájának? Azt mondták, őket az nem érdekli.” Az iskolai élmények már kedvesebbek voltak: „Gimnáziumba a Toldyba jártam, utána a Hunfalvyban tanultam, mert szüleim azt szerették volna, ha szakma van a kezemben, aztán Egerbe főiskolára, majd az ELTE-re jártam egyetemre; magyar nyelvet és irodalmat, majd művészettörténetet tanultam. De végig itt maradtam.”

Szalóki úrnak az '56-os forradalomról is izgalmas emlékei vannak: „Akkoriban a Szilágyi Dezső térre udvaroltam a Süle lányoknak, oda rohagáltunk mindig, az oroszok pedig átlóttek ránk a pesti oldalról, és állandóan le kellett hajolnunk a mellvéd mögé.” De a Széna téri pullmannkocsi-barikádokra is élénken emlékezett, ahogy arra is, hogy amikor az iskolából meghalt valaki, ki kellett menniük a temetésére a Farkasréti temetőbe. „Szatmári Lacival – akit a rádiónál súlyosan megölttek, és aki később református lelkész lett Svájcban – még a Kossuth téri sortűzet is láttuk” – árulta el, hozzátéve, hogy édesanyja nagyon aggódott érte abban az időszakban: „Emlékszem, jött a Sántha Miki a Jégvegem utcából, meg a Nagy Sanyi a Szilágyi Dezső térről, mondták, hogy az Attila úton vár a teherautó, megyünk ki Bécsbe. Anyukámék bezártak és nem engedtek disszidálni.”

Búcsúzóul ezt adta útravalónak: „Mindig érdemes feltenni az élet nagy kérdéseit: honnan jöttünk, és hová megyünk? Jó, ha az ezekre adott válaszok, az otthonunk és a családunk története nem sikkad el.”

Tari Tamás

A nagypapa első világháborús érmei

Brutális budavári gyilkosságok

Több olyan bűnügy is történt az elmúlt 150 évben Budaváron, amelynek híre akár a világ másik felére is eljutott. Ezek közül négyet mutatunk be: a Dísz téri rablógyilkosságot, ami elsőként uralta a bulvárlapok címlapját, Mágnás Elza, a századforduló legismertebb kitarzott nőjének végzetét, a halászbástyai gyermekgyilkosságot és az Úri utcában ólmosbottal, valamint több tucat késszúrással megölt milliárdos üzletember történetét.

BORZALOM ÉS SZENZÁCIÓ A BULVÁRCÍMLAPOKON

„Nincs toll, mely a budai rémtett hatását híven rajzolhatná. Nincs szó, mely a borzasztó gyilkosság által okozott szenzációt kifejezhetné” – ez virított 141 évvel ezelőtt a Pesti Hírlap címlapján. A Majláth-gyilkosság volt az első a világvárossá nőtt Budapesten, amelyről szinte élőben, fél éven át folyamatosan beszámolt az akkori magyar és külföldi bulvársajtó. Majláth György országbíró saját inasa és annak betörő bűntársai ölték meg és rabolták ki. Az inas az éj leple alatt beengedte a palotába két cimboráját, hogy megszerezzék a trezor kulcsát, amit az országbíró mindig a nyakában hordott.

Az újságok részletesen tálták a boncolási jegyzőkönyvet és a rendőrségi dokumentumokat – nem ritkán álhíreket, pletykákat felhabosítva –, az érdeklődés pedig akkora volt, hogy a gyilkosságot taglaló lapszámokat tízszeres áron értékesítették. Az olvasók szörnyülködhetnek azon, hogy – mint kiderült –

az elkövetők előbb dulakodtak az országbíróval, majd kezét és lábát összekötötték, egy vízzel átitatott törölközőt tömtek a szájába, Majláth pedig hiába védekezett utolsó leheletéig, végül csak megfulladt. A tetteseket, akik kötélen, az erkélyről másztak le és menekültek el, a lányomaik alapján két héten belül elfogták.

A bűntény helyszínéül szolgáló Batthyány-palotában, ahol a brutálisan meggyilkolt

Mágnás Elza meggyilkolásának korabeli karikatúrája

országbíró hálószobája volt, jelenleg óvoda működik. Az erkély is megvan, ahonnan páratlan a kilátás.

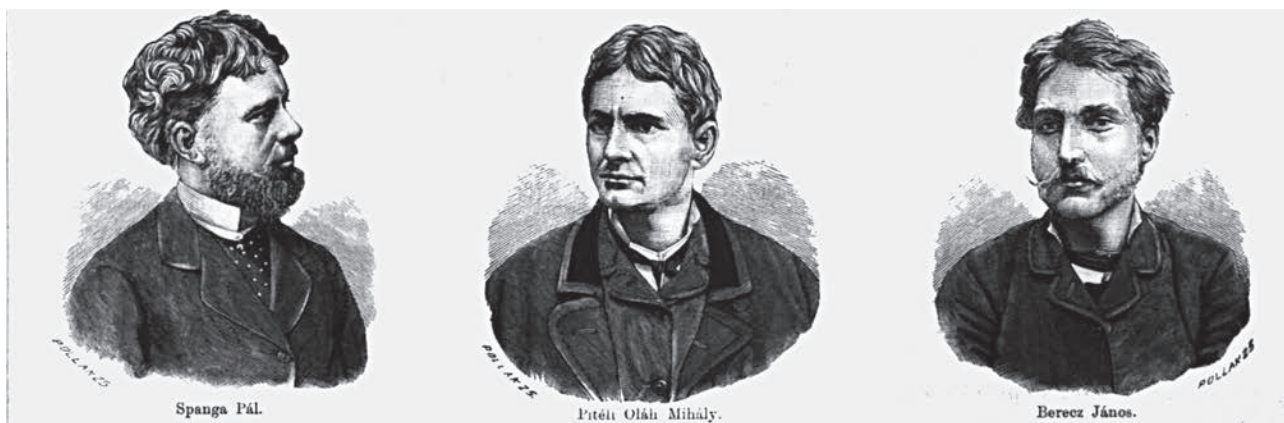
BŐRÖNDBE GYÖMÖSZÖLTÉK A LUXUSKURTIZÁN HOLTTESTÉT

Turcsányi Emília a Felvidéken született, egy mosónő lányaként, majd a millennium évében került a fővárosba, Budapest legfelkapottabb mulatóiban lett felszolgáló és luxuskurtizán. Mivel csak a legelőkelőbb urakra vetette ki hálóját, Mágnás Elzaként kezdték emlegetni. Az Orfeumban pillantotta meg és szeretett bele a lánynál két évtizeddel idősebb dúsgazdag bútorgyáros, Max Schmidt. Mágnás Elzát a szeretője elhalmozta minden földi jóval, ékszereket vásárolt, Párizsból hozatott neki ruhákat, majd a mai Bem rakparton házat bérelt a nőnek, akiből igyekezett úrnőt faragni. Krúdy Gyulától tudjuk, hogy a bútorgyárosnak sajátos perverziója volt: „Azokat a nőket, akik megtetszenek neki, fehér menyasszonyruhában, mirtuszkoszorúval ércoporsóba fektette, és úgy imádtá őket.”

A kortársak szerint Mágnás Elza hiába lett vagyonos, kitarzott szerető, ugyanolyan együgyű és ostoba maradt, korábbi barátnőit és szolgálait magasról lenézte. Ezt sokan nehezen viselték, leginkább a házvezetónője, az Elzánál jóval iskolázottabb Kóbori Róza. 1914. január 9-én este Mágnás Elza éppen lefekvéshez készülődött, amikor házvezetőjének szeretője, Nick Gusztáv péksegéd rátámadt és egy törölközővel megfojtotta. Ezután a páros elvitt néhány ékszert – mindössze két fülbevalót, egy aranszívet, egy diadémot és egy karkötőt –, a holttes-

Majláth György országbíró

Majláth György gyilkosainak portréja. Az országbíróval saját inasa és két betörő társa végzett:

tet belegyömöszölte egy utazóbőröndbe, és a Dunába dobta. Mágnás Elza meggyilkolása valóságos tömeghisztériát váltott ki, a temetésén tízezrek vettek részt, a lapok tele voltak a bűnügy részleteivel, amelyről még Ausztráliában is beszámoltak.

A KÖLYÖKKÉPŰ GYEREKGYLKOS, AKI GRATULÁLT, AMIKOR ELKAPTÁK

A nyolcéves Katika 1976. szeptember közepén éppen a Várban lévő általános iskolába igyekezett, kivételesen egyedül, amikor a Hunyadi János-szobornál egy ismeretlen férfi megszólította. Azt állította, hogy rendőr, és el kell vinnie egy csomagot az iskolába, így a kislány mit sem sejtve vele tartott. A Halászbástya közelében lévő egyik tavernába belépve aztán erőszakoskodni kezdett a lánnyal, aki kétségbeesetten segítségért kiáltott. A férfi ezért egy téglával 28-szor lesújtott rá, majd az előző nap vásárolt vadásztörévével hatszor hátba, kétszer pedig mellbe szúrta. A gyerek holttestét hamarosan megtalálták, a budavári szülők pedig annyira megijedtek, hogy a következő napokban ki sem engedték gyerekeiket a lakásból.

Néhány nappal később feltörték egy kocsit egy budakeszi parkolóban. A tulajdonos keresgélni kezdett a közeli erdőben, hátha megtalálja a holmijait, így bukkant egy halom bugyira, valamint a Katika iskolatáskájából származó tollakra, amin a kislány neve állt. A rendőröknél a közeli nővérszálló lakói is több bejelentést tettek, mert egy aberlált, katonai terepruhát viselő férfi vadászott rájuk esténként. A gyerekgyilkost egy ilyen „vadászati” során kapták el, aki letartóztatásakor annyit mondott a rendőröknek: „szép munka volt”. Kiderült, hogy Miskei Imréről van szó, akit a kor híres színésznője, Fónay Márta fogadott

fiaként szeretett és segített. Miskei ennek ellenére már fiatal korában sorozatosan követett el bűncselekményeket, már korábban is ült börtönben. Mivel kölyökképű volt, de jó fizikummal rendelkezett, a katonaságnál deszantosnak képezték ki, és gyilkolni is megtanították. Amikor a bíróság halálra ítélte, elszakadt nála a cérna, felkapta az egyik mikrofont, és nekitámadt az egyik ülőnek, az örök szerencsére letepertek. Miskeit 1977. március 29-én akasztották fel, és a rákoskeresztúri Újköztemető 301-es parcellájában, Nagy Imre és mártírtársai közelében temették el.

LESÚJTOTT AZ ÓLMOSBOT AZ ÚRI UTCÁBAN

Korda István a rendszerváltás utáni zavaros időszak egyik legmeghatározóbb és leggazdagabb üzletembere volt. Az Antenna Hungaria és az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Rt. vezetői tisztségét is betöltötte, emellett a MAFILM felügyelőbizottsági tagja is volt. Korda István – Steve Cardo művésznéven – a világ egyik legismertebb homoszexuális pornóproducerének és filmrendezőjének is számított. Az üzletembert az Úri utca 26–28. szám alatti lakásában ölték meg 24 évvel ezelőtt, ritka brutalitással: ólmosbottal szétverték a fejét, és késsel ötvenszer megszárták.

A rablógyilkosságban hárman vettek részt: az elsőrendű vádlott, 23 éves, heteroszexuális és nős Hajzer Lajos korábban Korda modellje és szeretője volt, és azért ölte meg a milliárdost, mert testileg ugyan közeledett hozzá, de nem akarta kifizetni. Két társával együtt mindössze néhány százezer forint értékben tudtak készpénzt és különböző értékű tárgyakat – menedzserkalkulátort, órákat, mobiltelefonokat –, meg néhány üveg italt zsákmányolni. A gyilkosság után Hajzer önként jelentkezett a rendőrségen, és könnyek között bevallotta, hogy ő követte el egy évvel korábban a törökbalinti postásgyilkosságot is. Korda megöléséért Hajzert életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték – két vádlott-társa 15, illetve 8 évi szabadságvesztést kapott –, az ítéletet másodfokon súlyosbították: a gyilkos legkorábban csak 2036-ban bocsátható feltételes szabadlábra.

Schmidt Gábor

Mágnás Elza Turcsányi Emília néven született

A Karátsonyi-palota tündöklése és elmúlása

*Így zajlott egykor a nagyvilági élet
a Krisztinavárosban*

Ma már hiába próbálnánk felkeresni a címben szereplő palotát; a múlt század első harmadában ugyanis lebontották. Ha elsétálunk a Krisztina körút 55. szám alá, oda, hol egykor a Karátsonyi-palota állt, egy nem túl stílusos, az 1950-es években emelt kockaépületet találunk: a Kohó- és Gépipari Minisztérium Tervező Irodáinak egykori központját. Pedig a Vérmezővel szemközti telken a 19. század közepétől csodálatos palota állt, Buda éke, ahol egykor királyok is megfordultak.

A Délvidékről származó 1848–49-es szabadságharcos, gróf Karátsonyi Guido (1817–1885) 1853-ban vásárolta meg Kalmárfy Ignác budai bíró Vérmező melletti telkét, hogy ott Pán József építésszel nagyszerű palotát terveztesse. A gróf eredetileg a pesti belvárosban kívánt palotát építeni, ám meggyőzték arról, hogy itt emeltessen otthont családjának. „Sokan csodálkoztak rajta, miért választotta éppen azt a félreeső helyet a Vérmezővel szemben, ahova az akkori Budaváros primitív közlekedési

Félszáz fős személyzet gondoskodott a fényüzésről

viszonyai közt, főleg télen, úgyszólván csak életveszéllyel lehetett eljutni” – írta a század vége felé a Budapesti Hírlap. A város vezetői abban bíztak, ha a tehetsős gróf ott építkezik majd, mások is követik a példáját.

E várakozás nem igazán valósult meg, de a palotának csodájára jártak. Nézzük, miért! Az Ország-Világ beszámolója szerint a lakosztályok mellett táncterem, könyvtár, három teremből álló képtár, színházterem, fegyvertár, „Versailles-ra emlékeztető ebédlő”, tizenkét szalon, teázó, dohányzó, egzotikus növényekkel díszített üvegház szolgálta a Karátsonyi család és vendégei kényelmét.

KÉPCSARNOK, SZÍNHÁZ, JELMEZBÁL

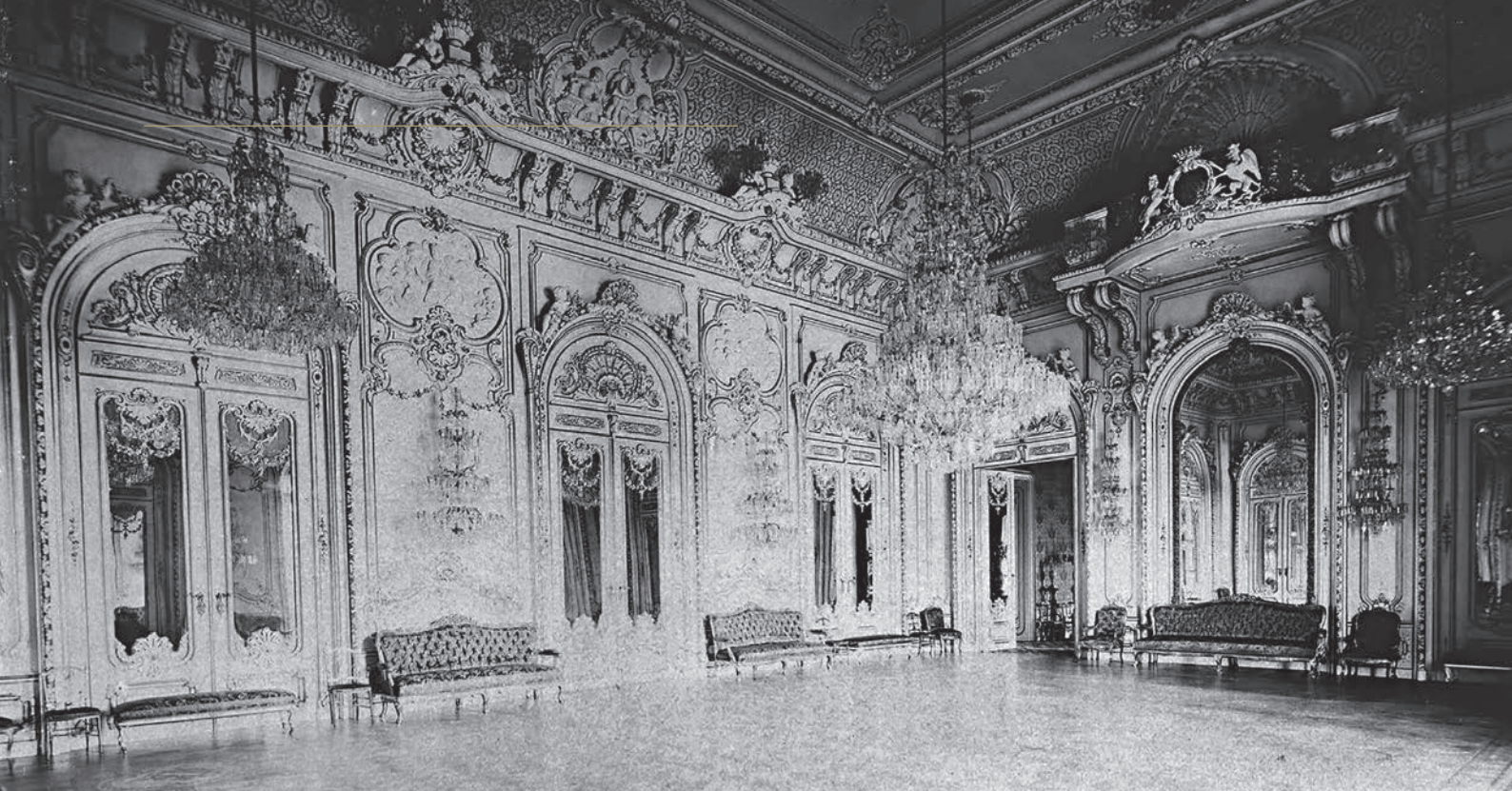
„A díszszobák és termek falai és felső padlatai fehér gipszszel vannak bevakolva és aranytól díszesek. Kályhát nem látni az egész palotában, mert minden szoba alulról fűlik” – írta a Magyar Hírlap. Az egyik szalonba az utolsó velencei dogétól érkeztek a bútorok, másik falát az a selyem gobelin díszítette, ami eredetileg I. Napóleon sátrát borította. A képcsarnokban itáliai, spanyol és holland festők remekeiben gyönyörködhetnek a házigazdák és a látogatók. A palota mögött hatalmas angolpark terült el; a schönbrunni császári parkok főkertésze érkezett Budára, hogy a palota előtti teret parkosítsa.

1873-ban Guido gróf régi ismerőse, Liszt Ferenc adott koncertet a palotában; egyébként évente nyolc–tíz fényes estélyt, valamint jelmezbált és színielőadást is rendeztek. Nem volt meglepő, ha az arisztokrata hölgyek és urak is játszottak a szín-

Krisztinavárosi csendélet

Archív fotók: Fortepan/Klősz György

A hatalmas bálterem roskadozott a sok dísztől

padon – rokokó jelmezekben. „A midőn a palotát körülvevő kertet bengáli tűz világította meg, ezer libegő lámpa s a rakéták fellobbanó csalfa tüze fénynyel hintette be az egész nyugvó, szenderegő Krisztinavárost...” – emlékezett vissza az Ország-Világ szerzője a legendás időkre.

KIRÁLYI LÁGOTATÁS

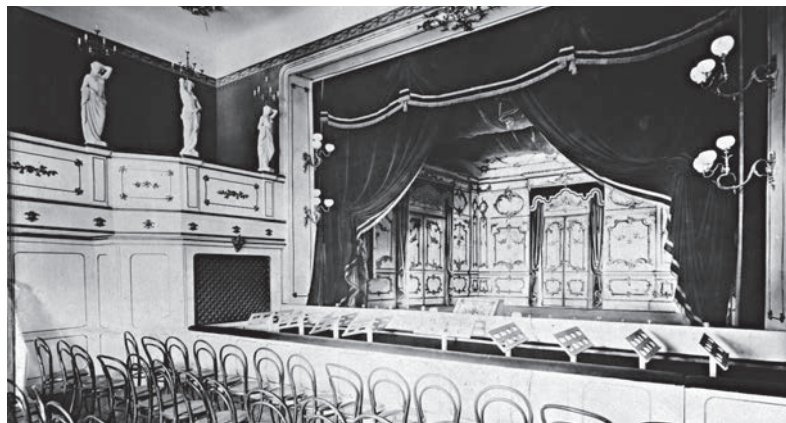
Guido gróf elhunytá után másodszületett fia, Karátsonyi Jenő (1861–1933) örökölte meg a palotát, és bár eleinte ritkán látogatott fel Budára (ideje nagy részét a vajdasági beodrai birtokán töltötte feleségével, Andrásy Karolinával), idővel belakták a fenséges épületet, és apjához hasonlóan, maga is rangos estélyeket rendezett. 1898-ban Karátsonyi gróf – ahogy az akkori lapok fogalmaztak – meszeszerűen fényes farsangi bált adott, amelyen I. Ferenc József és Erzsébet királyné is megjelent teljes udvartartásával, továbbá Bánffy Dezső miniszterelnök, és miniszterek, nagykövetek. A bálról tudósító Pesti Hírlap szerint a király búcsúzáskor így köszönte meg a vendéglátást: „Nagyon szívesen jöttem s igen jól éreztem magamat itt, hisz olyan szép volt minden”.

Fényes estélyt adott Karátsonyi Jenő 1908-ban is, amikor vendégül látta XIII. Alfonz spanyol királyt és feleségét, Viktória Ena királynét. Ugyanebben az évben a gróf mint a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület elnöke a mentők megsegítésére rendezett jótékonyági bált, ami 30 ezer koronát jövedelmezett a mentőegyesületnek (mai értéken több mint 75 millió forint).

A palota 300 nézőt befogadó színházában alkalmi előadásokon szórakozhattak az előkelő vendégek. A színpadon felléptek a kor ismert színészei Jászai Maritól Blaha Lujzáig, és gyakran megjelent az előadásokon Molnár Ferenc író is. „Nekem az Operában is, a Nemzeti Színházban is állandó bérelt páholyom volt. Hozzá tartozott a bontonhoz, hogy a születési és a pénzarisztokrácia támogassa a színházakat és legalább ebben a két színházban évekre előre béreljen páholyt” – nyilatkozta Jenő gróf a Színházi Élet érdeklődésére, milyen rajongással szerette és támogatta a kultúrát.

Több száz festmény sorakozott a képtár falán

A kulturális élet megkerülhetetlen helye volt a palota színházterme

TRIANONNAL KEZDŐDTEK A GONDOK

Az első világháború előtt a Karátsonyi Jenő dúsgazdag arisztokratának számított, édesapjától több tízezer holdat örökölt Torontál megyében, és rendelkezett birtokokkal Budapest agglomerációjában is. A világháborút követő trianoni békediktátum azonban elvágta birtokai nagyobbik részétől, azokat csak abban az esetben tarthatta volna meg, ha felveszi valamelyik utódállam, Románia vagy Jugoszlávia állampolgárságát. A gróf

Park és kockaépület: semmi sem emlékeztet a fényes palotára a Krisztina körút és a Kuny Domokos utca találkozásánál

Fotó: Tóth Tibor

erre – sok más honfitáráásával egyetemben – nem volt hajlandó, így azonban nem maradt más lehetősége, mint az úgynevezett optánsperekben kártérítéshez jutni.

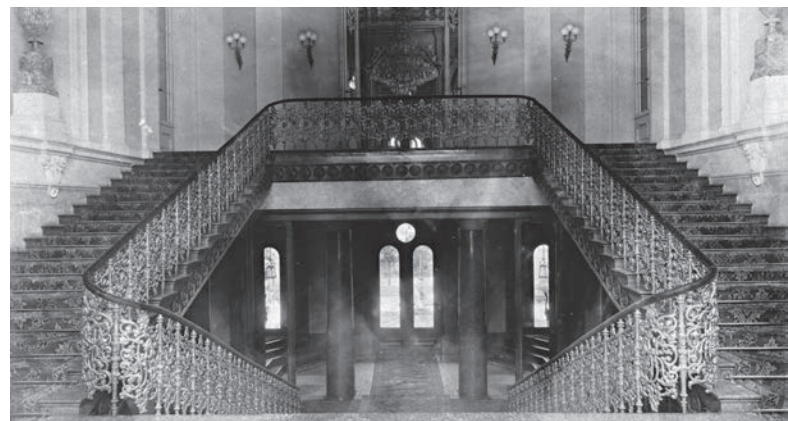
Karátsonyi Jenő a korabeli híradások szerint azonban továbbra is gavallér életmódot folytatott, birtokain költséges beruházásokat eszközölt, támogatta a művészeteket, bálakat adott. Egy nyilatkozata szerint csak a Karátsonyi-palota fenntartása évi kétszázezer pengőt (mai árfolyamon nagyjából 230 millió forint) emésztett fel. Pénzügyeit ráadásul egy hozzá nem értő emberre bízta, a rosszul irányított gazdaságok és egyéb kétes ügyletek veszteségei miatt a grófnak magas kamatra kellett hiteleket felvennie.

Kezdték gyűlni a fellegek a gróf feje felett, adósságai miatt arra kényszerült, hogy elárverezze a palotát. Amikor először meghirdette, 3 millió pengőt kért (mai értékén közel 4 milliárd forint) a százszobás kastélyért, azonban nem tudta értékesíteni. Később már az I–III. Kerületi Járásbíróóság kívánta elárverezni az épületet, ám csupán pottom 121 ezer pengő kikiáltási áron. Az árverést Futura Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt. 500 ezer pengős követelésének behajtására hirdették meg 1932-ben. Az utolsó pillanatban a gróf nagyobb összeghez jutott az optánsperben, így végül nem kellett eladnia otthonát.

A számos gond, amellyel ezekben az években meg kellett küzdenie, kikezdte egészségét, és 1933-ban elhunyt. Örököse, adoptált fia, Karátsonyi (Keglevich) Imre pár év alatt elveszítette örökségét, a palotát elárverezték, majd az állam bitokába került. Budapest sokat szenvedett a második világháború, majd az 1956-os forradalom során, ám az épületet mégsem ágyúgolyók pusztították el, hanem bontókalapács – már az 1940-es éveket sem érte meg. A Karátsonyi-palotát az Imrédy-kormány rombolta le alapjág 1938-ban, hogy német birodalmi iskolát építtessen a helyére. A tanintézmény azonban soha nem épült

fel. A világháború után a kommunisták húzták fel a telekre a ma is itt álló épületet, ami később a Telekomé volt, most pedig a Magyar Nemzeti Bank használja.

Császár Tamás

Fény, pompa, dicsőség...

... Klösz György fotográfus jóvoltából pillanthatunk be a régmúltba

Balta köz

Lidércnyomás, amire az újságban bukkanok: „vásárcsarnok épül a Budai Várban”. A mérnöki jelentés szerint a legalkalmasabb helyszín a Tárnok utca, Úri utca, Anna utca és Balta köz által határolt telektömb. A lebontott házak helyén 80 áruhely számára elegendő csarnok építhető. A tervvázlat szerint a főbejárat a Tárnok utca felől nyílna, a Balta közt, melyen amúgy is csak gyalogos forgalom zajlik, hat méterre kiszélesítenék.

A cikk, amit a Fővárosi Közlönyben olvasok, százharminc éves: az eszement tervet 1894-ben nyújtották be a hivatalnak. Szerencsére az elképzelés nem valósult meg.

A sikátor 1433-ban vicus strictusként, szűk utcaként említik. 1695-ben, majd tíz évvel a török kiűzése után Rövid utca a neve (Kurze Gasse). 1842-ben Borz utca, bizonyára a Három Borzhoz (Zu den Drei Dachsen) címzett vendéglő után. Az 1860-as évektől Hackel Gasse, a Hackel-család nevezetes vendéglője nyomán, végül 1870 körül a német „Hakli”-ből magyar Balta lett, és az elnevezést 1879-ben a Fővárosi Közmunkák Tanácsa is szentesítette.

Lenyűgöz ez a falatka középkor. A két-két házból álló sikátor az 1300-as években még fedetlen volt, aztán az 1400-as évek elején Ozorai Pipo (Filippo Scolari) lett az utcácskát északról határoló épület (ma Úri utca 19.) tulajdonosa. A firenzei születésű hadvezér, diplomata és pénzügyi szakember Luxemburgi Zsigmond egyik kipróbált híve volt, igazi zászlósúr. Ő az, aki sarokházának átépítésekor úgy bővítette dél felé az emeletet, hogy a sikátor felett dongaboltozatot építtetett.

Az utcácska legendái közt akad olyan, ami szerint neve a hajdani, közeli vesztőhelyre utal, ahol például Hunyadi László lefejezése is megesett. Ez bizonyosan nem igaz, hiszen tudjuk, hogy Mátyás bátyját 1457. március 16-án éjjel a Szent György téren, vagy a Friss-palota előtt (esetleg az area magnának vagy hyppodromnak is mondott lovagi tornák színterén) végezték ki. Egy másik legendaváltozat szerint az álnok király, V. László 1457 márciusára pompás lovagi tornát hirdetett, és a Budára érkező Hunyadi testvéreket ebben a sikátorban támadták meg a királpárti Cilleiek és Újlakiak bérgyilkosai (vazallusai, zsoldosai, pribékjei), ahol hosszú pallosokkal nem, csak törrel, buzogánnyal és harci bárdal harcolhattak a küzdő felek. A valóság prózaibb: az elnevezés a már említett Hackel családra és korcsmára utal.

Adak azért színes história más is. „Aki átsétál a sikátor boltíve alatt, ha férfi, nővé, ha nő, férfvá válik” – olvasom egy megsárgult újság ősrégi interjújában. A beszélgetés a két világháború közt a Hakli söntésében zajlott, és az a gyanúm, hogy a butuska legendát az újságíró fundálta ki, vagy tréfás kedvű interjúalánya járatta vele a bolondját.

Az viszont igaz, hogy a Tárnok utca Balta köz előtt kiszélesedő részén a török időkben kicsi piac, tarka csarsu működött. A középkori Buda sikátoraira oly jellemző emeleti utcahidakból csak itt maradt meg mutatóba egyetlenegy. Pedig a várnegyed festői látványához annyira hozzátartoztak, hogy Evlia Cselebi, a török utazó 1663-ban meg is említi ezeket.

Az egykori csapszéknek, a Haklinak egész legendaköre van. Állítólag itt – pontosabban a vicus strictus egyik évszázadokkal korábbi korcsmájában – dorbézolt Mátyás király duhaj kedvű udvari bolondja. Egy forrásban azt olvasom, hogy itt még a török Budán is italmérés működött. Erre nem vennék mérget, az viszont tény, hogy az 1860-as évektől a „Hakli” a Vár egyik híres vendéglője és borkimérése volt, „méltóságos asztala” körül magas hivatalnokok, ügyvédek, tanárok, katonatisztek, söntésében iparosok, boltosok, inasok asztaltársaságaival. Egyik ínycsekknek való fogása volt a pájsli (savanyú tüdő, gyakran zsemlyegombóccal), aminél jobbat – írja Krúdy – a nyíregyházi fogadósnénál sem evett. A Balta még a második világháború kitörése körüli időkben is működött: Márai szerint egy szál magányos, bús cigány citerázott esténként a vendégeknek.

Száraz Miklós György

Fotó: FSZEK Budapest Gyűjtemény

Sportra csábít a Czakó

Itt a jó idő, a nyárral együtt pedig a sportolási lehetőségeket is jobban kiélvezhetjük, köztük a Czakó Utcai Sport- és Szabadidőközpont nyújtotta szolgáltatásokat is. A programokról dr. Tatár András intézményvezetőt kérdeztük. A nyár nem okoz különösebb változást a működésben, az intézmény az április 1. és október 31. közötti hivatalos nyitvatartást követi: hétfőtől péntekig 6:30 és 22:30 között; szombaton és vasárnap pedig 8:00 és 20:00 között várják a mozogni vágyókat.

– Rendezünk néhány gyermektábort, egyelőre július első két hetében biztos lesz ilyen – árulta el Tatár András, hozzátéve, hogy a megszokott napirendben egyedül a hőségriadók változtathatnak.

Június 26-án sor került az idei utolsó gyakorlati testnevelési érettségi vizsgára, onnantól kezdve nyáron már nem jönnek szervezett formában a kerületi diákok.

A SPORTKÖZPONT TOVÁBBRA IS VÁRJA A KERÜLETI LAKOSOKAT AZ ALÁBBI PROGRAMOKKAL:

- Labdarúgás (kis és nagypálya)
- Kosárlabda
- Röplabda
- Asztalitenisz
- Szabadtéri kondipark
- Futás
- Jóga
- Tollaslabda

A nyugdíjasok sportolási lehetőségeivel kapcsolatban azonban lesznek változások: „A nyári hőségre való tekintettel az időseknek szóló pingpong-projektünk június végéig tart, és majd ősszel indul újra; ahogy a nordic walking is, amit augusztus végén, szeptember elején indítunk újra” – mondta el Tatár András. Az intézményvezető felhívta a látogatók figyelmét a Czakó házirendjére, amely szerint az intézmény területén tilos napozni, illetve hiányos öltözetben tartózkodni. Mint fogalmazott, ebből már idén is akadtak kisebb kellemetlenségek, amiket a jövőben szeretnének elkerülni. A szolgáltatások az I. kerületi lakcímkártyával rendelkező lakosok számára ingyenesek, külsősök számára díjkötelesek. TT

HELYSZÍN:
CZAKÓ UTCAI SPORT- ÉS SZABADIDŐKÖZPONT
 (BUDAPEST, CZAKÓ U. 2-4, 1016)

II. NAPKÖZIS
SPORT TÁBOR
 2024. JÚLIUS 1-5, 8-12

JELENTKEZÉSI FELTÉTEL:
 Az I. kerületben élő,
 11-14 év közötti gyermekek részére hirdetett tábor.

PROGRAMOK:
 Kosárlabda, Röplabda, Atlétika, Labdarúgás

REGISZTRÁCIÓ:
egyesulet.budai.fiatalok@gmail.com

A GYERMEKEKNEK ÉTKEZÉST BIZTOSÍTUNK.
JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: (JÚNIUS 28)

BUDAI FIATALOK
 LOKALPÁTRIÓTA ÉGYESÜLETE

Red Velvet KC

I. NYÁRI KÉZILABDA ÉS SPORTTÁBOR
 Budapesten a Vízvárosban

6-14 ÉVES KORÚ
 ÁLTALÁNOS ISKOLÁS GYERMEK RÉSZÉRE

PROGRAMOK

- Ismerkedés a kézilabda játékkal alap ismeretek, játékos feladatok.
- A csapatjáték alapjai, közösségépítő játékokkal.
- Labdavezetés, támadás, védekezés könnyű gyakorlatokkal.
- Játékos csapatmunka és könnyű sport gyakorlatok.
- Két kapura játék könnyedén viccesen.

Jó idő esetén szabadtéri játékok és könnyű séták.

50% KEDVEZMÉNY I. KERÜLETI LAKOSOKNAK

A tábor díja: 39.900 Ft / hét
 - 08:00 - 16:00 óra között
 - Teljes 3x-i étkezés (tízórai, meleg ebéd, uzsonna)
 Minden gyermek kap gyümölcsöt, ásványvizet és pólót.

1.Hét: 2024. július 22-26 | 2.Hét: 2024. július 29 - augusztus 2

Jelentkezés:
 E-mail: info@redvelvet.hu
 Tel.: 06 20 466 3333
 Helyszín:
 II. kerület, Csik Ferenc Iskola - Medve utca 5-7

Már egy hónap sincs, és kezdetét veszi az olimpia

Alighogy július 12-én véget ér majd a labdarúgó Európa-bajnokság, két hétre rá máris kopogtat az ajtón a világ legnagyobb sporteseménye: az olimpia, amelynek 2024-ben Párizs a házigazdája. Az idei ötkarikás játékokon – amelyet ha az előzmények jól alakulnak, egyébként akár Budapesten is megtarthatnak volna – összesen 329 versenyszámban fognak érmet osztani, a legtöbbet, 48-at atlétikából, 35-öt úszásból. Az előzetes adatok szerint a játékok összköltsége 8,3 milliárd euró (3277 milliárd forint) körül alakul.

A július 26-ai megnyitót rendhagyó módon nem az olimpiai stadionban, hanem Párizs belvárosában, a Szajna partján tartják. A szervezők szerint a rendezvény célja, hogy minél közelebb hozza az emberekhez a játékokat. Az előzetesen úgy kalkulálnak, hogy mintegy 2-300 ezer ember nézheti élőben az eseményeket a folyó északi partján. Emmanuel Macron francia elnök ugyanakkor azt is leszögezte, biztonsági okokból csak meghívóval vehet bárki részt a megnyitó ünnepségen. Ha pedig nem tartják biztonságosnak a megszervezését, az egész visszakerülhet a Stade de France stadionba. Az orosz-ukrán háború miatt az orosz és a belarusz atléták csak semleges „zászló” alatt indulhatnak, és csak addig vehetnek részt a játékokon, amíg nem „propagálják” a háborút. A francia hatóságok komoly hangsúlyt fektetnek a biztonsági intézkedésekre, többek között az Európával, a Britekkel, amerikaiakkal, az előző ötkarikás játékokat szervező japánokkal, vagy épp a lengyelekkel is együttműködnek.

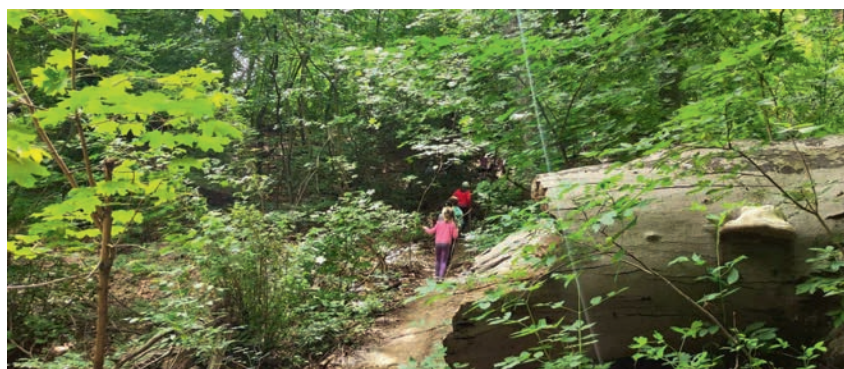
Ami a dobogós helyeket illeti, Magyarország a legutóbbi olimpián az éremtáblázat 15. helyén végzett 6 arany-, 7 ezüst- és 7 bronzéremmel. A ma is létező országok ranglistáján – ha Oroszországot a Szovjetunió örökösének tekintjük – a nyolcadik helyen állunk 511 olimpiai medállal – 181 arany, 154 ezüst és 176 bronzéremmel. Hogy mennyi várható 2024-ben, azt megsejteni is nehéz, de a 20 éremmel valószínűleg nem lehetnének elégedetlenek. Eddig összesen 151 magyar sportoló kvalifikálta magát az olimpiára. Érdekes, hogy a csapatsportok közül

vízilabdában és kézilabdában is mind a nők, mind a férfiak kivívták a szereplést.

Érdekes adaléka az olimpiák történetének, hogy az I. kerület igencsak felülreprezentált az olimpiai aranyak tekintetében. A modern ötkarikás játékok 1896-os kezdete óta ugyanis 55 olyan első helyezés született, amelyet a Budavárhoz kötődő sportoló ért el. Ebből 29-et a vívók, 12-öt a vízilabdázók nyertek. Az I. kerülethez kötődő olimpiai bajnokok tiszteletére még 2013-ban avattak emléktáblát a Czákó utcai Sport- és Szabadidőközpontban. Ezen többek között olyan nevek szerepel-

nek, mint Gerevich Aladár, Czibor Zoltán, Faragó Tamás, Kásás Tamás, Szívós István, Csapó Gábor, Egerszegi Krisztina, Kárpáti Rudolf, Bóbis Gyula, Mező Ferenc, Kabos Endre, Pelle István, Steinmetz Ádám, Markovits Kálmán, Jeney László, Gábor Tamás, és a MOB tiszteletbeli elnöke, Schmitt Pál. Az idei olimpián többek a férfi kézilabda válogatottal többek között ott lesz Párizsban Imre Bence, Imre Géza kétszeres olimpiai ezüst és bronzérmes párbajtőrívó, I. kerületi díszpolgár és a 2000-es olimpián a női kézi csapattal ezüstérmes szerző Kökény Beatrix fia.

-vii

ERDŐJÁRÓ NAPKÖZIS TÁBOROK EGÉSZ NYÁRON

NORMAFA/ZUGLIETI TÁBOR

Bázis: ZUGLIETI ÁLTALÁNOS ISKOLA ALSÓS ÉPÜLETE

Nyári napközis táborunkba a 6-12 éves gyerekeket várunk szeretettel, akik szeretik a természetet!
Hétfőtől péntekig 8-16 között izgalmas programok várnak a gyerekekre:

- 📌 **Kirándulások az erdőben:** Fedezzék fel a természet szépségét és élővilágát
- 🏠 **Kincskeresés:** Keresgéljenek rejtett kincsek után az erdő mélyén.
- 🍷 **Kunyhóépítés:** Építsenek kunyhót az erdőben.
- 🔥 **Tűzgyújtás:** Tanulják meg, hogyan gyújtsanak tüzet biztonságosan.
- 🦋 **Ismerkedés házi és vadon élő állatokkal:** Találkozzanak az erdő lakóival.
- 🔨 **Kézműveskedés és erdei ügyességi játékok:** Fejlesszék kreativitásukat.
- 🌿 **Mozgás a szabad levegőn:** Friss levegőn játszanak és tanulnak.
- 🐾 **Élőállatos bemutatók:** Szimpa, az okos border collie, és a hülők bemutatója
- 😊 **Mesék és közös ebéd:** Éléményekkel teli napok.

Táborok időpontjai: június 24- augusztus 12.

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT TÁMOGATÁSÁVAL,

A SZÜLŐI DÍJ: 25.000 Ft/fő/hét

I. kerületi 6-12 éves gyermekeknek

JELENTKEZÉS ONLINE
<https://erdoajandeka.hu/>

info@erdoajandeka.hu
06 70 416 4554
06 20 954 22 52

az erdő
ajándéka

Emléktábla Bor Pál festőművésznek

Nem hagyományos emléktábla idézi mostantól Bor Pál festőművész, grafikus, szobrász munkásságát a Széna tér 1/A számú ház bejáratán. A ház kapualjában tartott június 20-i rövid avatási ünnepségen beszédet mondott Bor András, a művész unokája és Bor Mihály dédunoka, aki felidézte az ebben a házban élt művész pályájának főbb állomásait.

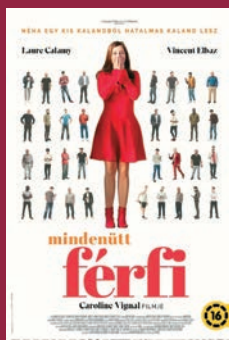
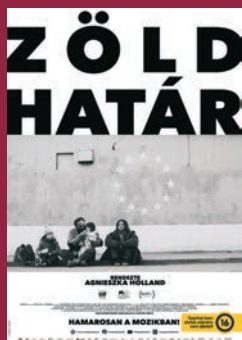
Bor Mihály, a művész dédunokája, Gulyás Gergely Kristóf és Fazekas Csilla önkormányzati képviselők, Maczó Veronika, a Márai Sándor Közhasznú Kulturális Közalapítvány kuratóriumi elnöke, és Bor András, a művész unokája az emléktáblánál *Fotó: Szecsődi Balázs*

Az 1982-ben, 92 évesen elhunyt alkotó a modern hazai festőművészet jeles alakjának számít, francia és magyar mesterektől egyaránt tanult, megfordult a híres nagybányai művésztelepen, két évtizedig alkotott Badacsonyban. Budapest 1945-ös bombázásakor a Klotild-palotában lévő műterme leégett, posztimpreszionista, modernista műveinek nagy része megsemmisült. Az Iparművészeti Főiskolán oktatott, foglalkoztatta a szőnyegtervezés, az üvegfestés. Az emléktábla ezért nem véletlenül üvegből készült, a háttérvilágítású táblán a művész önarcképe mellett egy műve is látható. Az emléktábla-avatáson a második kerületi Secundo illetve a ProFun kórusok adtak elő.

– Nem csak a csodálatos történelmi környezetünk miatt vagyunk szerencsések, hanem azért is, mert számos, értéket teremtő szomszédunk élt és él itt, az I. kerületben. Fontos célunk, hogy közösségbe szervezzük a művészeket, és minél több lehetőséget adjunk arra, hogy a Budaváron élők és az ide érkező turisták is megismerhessék munkájukat. De közben nem feledkezünk meg kerületünk egykori kiváló alkotóiról sem, emléküket méltón ápoljuk. Bor Pál festőművészt egész életében erős szálak fűzték Budavárhoz. Egykori Széna téri otthonánál a Márai Sándor Közhasznú Kulturális Közalapítvány támogatásával elhelyezett egyedi üveg emléktábla hozzáférhetővé teszi a helyi kultúra egy kis szeletét mindenki számára – mondta Fazekas Csilla, a körzet önkormányzati képviselője, a Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottságának elnöke. **-v**

Tabán ARTMOZI

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 2900 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2200 FT | AJÁNDÉKJEGY 3000 FT
I. KERÜLETI DIÁKOKNAK ÉS NYUGDÍJASOKNAK 50% KEDVEZMÉNY 17.59-IG!
Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

● Korhatár nélkül megtekinthető ● Hat éven aluliak számára nem ajánlott ● Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott ● Tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott ● Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott ● Kizárólag felnőttek számára ajánlott

A gyerekek rögtön a mennybe jutnak

Megrendítő erejű könyvet írt elvesztett gyermekükről Koncz Levente, az Óbudai Árpád Gimnázium igazgató-helyettese, matematikatanára. A kötetben annak a levelezőlistára írt levélfolyamnak a részleteit találjuk, amelyet sokan olvashattak a vári Mátyás-templom katolikus közösségének tagjai közül is. A család és a közösség ilyen formában is végigkísérte a hat és fél éves Koncz Jeromos és szülei, testvérei, az orvosok küzdelmét a halálos agydaganattal, amely végül legyőzte a kis életet.

Jeriről édesapja, Csókay András idegsebész, és kezelőorvosa beszélt Fotó: Wágner-Csapó József

Jeri. Jerike. A kis focista, aki a világ legnagyobb Fradi-drukkere, aki fejből sorolta minden Fradi-mérkőzés eredményét és gólszerzőit. Akinek egyenesen Sigér Dávid, a Ferencváros volt középpályása adta át aláírt mezét az Üllői úton. Ekkor már beteg volt, mindenki tudta. Agydaganatát hősi és kitartó küzdelemmel, de sikertelenül kezelte a Tűzoltó utcai gyermekklinikai híres orvos csapata. Alig élt hét évet. Az igazi hős azonban ő maga volt, meg a szülei. Meg négy testvére. Tulajdonképpen nem is lehet eldönteni, ki volt a nagyobb hős ebben a gyógyíthatatlan betegség ellen vívott küzdelemben. Mert ez küzdelem volt a javából. Meg rengeteg ima, egymásba kapaszkodás, kibeszélés, és elengedés.

El nem képzelhető, min ment keresztül a Koncz család a betegség azonosítása és a végső búcsúzás között. Hogy dolgozhatja fel a szellem és a lélek, az apa és az anya gyermeke elvesztését?

Hogy lehet mindezt elhordozni? - merül fel mindenkiben a kérdés, ha Jerihez hasonló esetről hall.

Koncz Jeromosnál 2020. október 26-án rosszindulatú agydaganatot diagnosztizáltak. Garami Miklós, a

Semmelweis Egyetem Tűzoltó utcai Gyermekgyógyászati Klinikájának neuro-onkológusa lett a kisfiú kezelőorvosa, aki sajnos már a kezdetektől fogva nem tudott jó hírekkel szolgálni. A gyógyulást, a folyamatok jóra fordulását, a csodát természetesen nem zárták ki a szülők, de a betegség lefolyása olyan drámaian gyors volt, hogy Jeri 2021. május 25-én elhunyt.

A róla és családjáról tanúságtételéről, magasságról és mélységekről szól ez a nem könnyű olvasmány, amely a Jeri édesapja által indított, az összekapaszkodás, lelki támogatás lehetőségét adó hajrajeromos levelezőlista bejegyzéseinek összesítése.

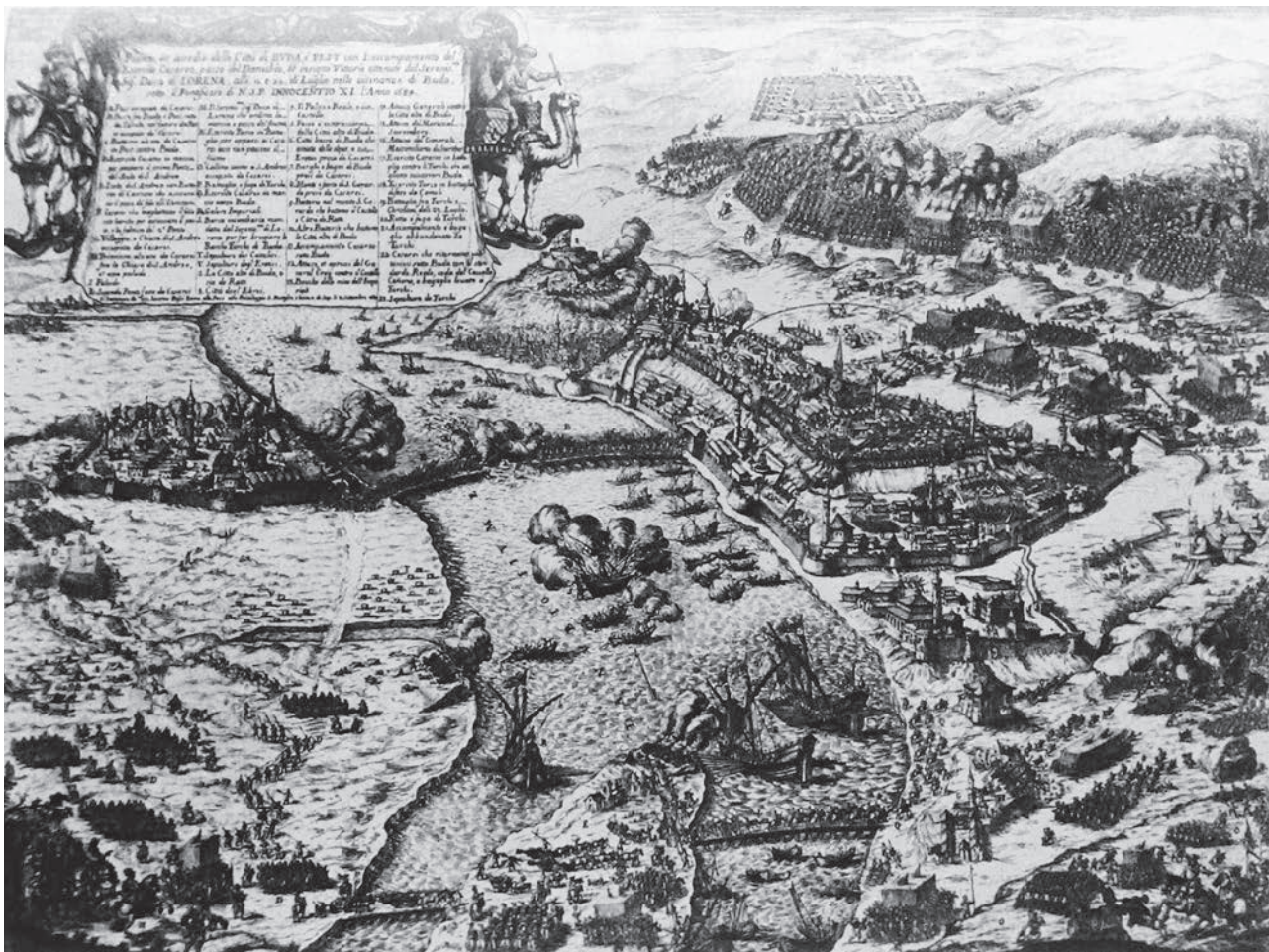
Koncz Levente az események bizonyos távolságából már úgy látja, fia halála nem volt értelmetlen. „Hiszem, hogy sokan jobb emberek lettünk általa. Ez a könyv azért született, hogy tanúságot tegyen életről, halálról, a közösség erejéről és arról a reményről, hogy a halálunk után nem hullunk a semmibe. Jeri alakját, az ő keresztútját ma felidézni legalább annyira felemelő, mint amennyire fáj. Adjon erőt és biztatást ez a történet azoknak, akik hasonló helyzetbe kerülnek, vagy bármilyen más, az életüket fenekestül felforgató krízist élnek át. A legnagyobb fájdalomra is van vigasztalás, a legmélyebb gyászból is van gyógyulás.”

A most bemutatott kötet eladási költségeket leszámítva - a család a Tűzoltó utcai SOTE Gyermekgyógyászati Klinika Játszóház Alapítványának ajánlja fel.

Kuthi Áron

Kudarcba fulladt Buda elfeledett 1684-es ostroma

Buda első, 1684-es ostroma G. G. de Rossi XVIII. századi metszetén. Az oszmánok ekkor még állták a sarat

Háromszáznegyven éve próbálták meg először visszavenni a törököktől a magyar királyok korábbi székhelyét. A kezdeti sikerek ellenére a hadakat a betegség is megtizedelte, végül több mint 20 ezer ember veszett oda. A vár még két évig az oszmánok kezén maradt.

Alighogy elcsendesedett a csatazaj 1683. szeptember 12-én Kahlenbergnél, a Habsburg császári diplomácia már azt kereste, miként köthetne tartós békét az oszmánokkal. Azokkal a törökökkel, akik Bécs utolsó ostromának végén súlyos vereséget szenvedtek a csatamezőn. Kara Musztafa nagyvezír csapatai a visszavonulást követően a magyar hadszíntéren is nagy pofonokba futottak bele: Lotharingiai Károly (képünkön) és Sobieski János lengyel király vezette erők október 12-én Párkánynál lemorzsolták a törököket, hogy aztán egy rövid ostrom után még abban az évben elfoglalják a Buda visszavívása szempontjából egyik kulcserődnek számító Esztergomot.

Ekkor már 142 esztendeje a török félhold uralma alatt állt a középkori magyar királyok székhelye. A katonai sikerek ellenére

azonban úgy tűnt, ahogy az ugyancsak komoly török vereséggel végződő 1664-es szentgotthárdi ütközet után, úgy ezúttal se várható nagyszabású felszabadító hadjárat Magyarországon. I. Lipót császár udvarában ugyanis a XIV. Lajos elleni fellépés érdekében a békét szorgalmazó franciaellenes „spanyolbarát” frakció látszott felülkerekedni. Hogy végül az újabb „keleti” békét megsemmisítették, és Bécs utolsó, 1683-as sikertelen oszmán ostroma végül a török hódoltság magyarországi összeomlását hozta, az több tényezőnek volt köszönhető.

A vereség ellenére a magát még mindig nyeregben érző nagyvezír elutasította a Habsburgok ajánlatát. Kara Musztafa saját csapatai mellett a felső-magyarországi fejedelemségét építgető, az oszmánokkal kokettáló Thököly Imre és kurucai tá-

mogatásában is bízott. A nagyvezír azonban nem kerülhette el végzetét: a kahlenbergi vereségért a selyemzsinórt kapott IV. Mehmed szultántól. Közben XI. Ince pápa is a béke ellen dolgozott: még 1683-ban tető alá hozta a Habsburg-lengyel-velencei törökellenes szövetséget, a Szent Ligát. A háború folytatása mellett szólta, hogy német rendek is beálltak az ügy mögé, ráadásul a katolikus egyházfő is azt szorgalmazta a francia napkirálynak, ha lehet, ne viseljen hadat Lipót császár ellen. Azt ugyanis mindenki évtizedek óta tudta, hogy az oszmánokat csak nemzetközi összefogással lehet kiűzni Magyarországról.

Így az 1684-es év keresztény sikerrel kecsgetett. Vita támadt azonban a hadvezetésben a célokat illetően. Lotharingiai Károly mindenképpen Budát akarta visszafoglalni, míg az előző évben Bécs városát eredményesen védő Ernst Rüdiger von Starhemberg első körben inkább a Dunakanyartól északra fekvő, Buda birtoklása szempontjából stratégiai jelentőségű Érsekújvárt vette volna be. A hadművelet nyitánya I. Lipót császár sógorának sikerre hozta. Lotharingiai Károly jó 40 ezres főerege június 18-án elfoglalta Visegrádot, majd a Dunán átkelve előbb Vácot, utána pedig Pest városát. A csatározások rendszeresen megtizedelték a sereget. Starhemberg úgy vélekedett, a 34 ezresre apadó haderő az előcsatározások következtében nem lesz alkalmas Buda elfoglalására.

Lotharingiai Károly erői július közepén kezdték meg Buda körbezárását. Az erődöt mintegy 200 üteg és 10 ezer ember védte. A bécsi Haditanács elnökének unokaöccse, Bádeni Lajos magabiztosan úgy számolt, nyolc nap alatt beveszik a várat. A harcok jól is indultak, július 19-re elfoglalták a Vízivárost. Károly herceg csapataihoz aztán közel tízezer magyarországi katona csatlakozott Esterházy Pál nádor vezetésével. Többek között e török harcmódot jól ismerő könnyűlovasoknak volt köszönhető, hogy a szövetséges hadak Érd mellett legyőzték a rodostói származású Bekri Musztafa vezette felmentősereget.

Az ostrom azonban megakadt. A tüzérséget nem sikerült hatékonyan megszervezni és bevetni, de a vívóárkok se lettek megfelelőek, míg az aknászok több kárt csináltak, mint hasznot. A korszak egyik legismertebb hadmérnökének, Luigi Marsigli-nek sem sikerült megvalósítani az elképzeléseit. Az ostromlót a védők fanatikus, és szűnni nem akaró kitörései és betegség tizedelte, magát a fővezért sem kerülte el a kór. Lotharingiai Károly jelentése szerint augusztus közepére a létszám 21 ezer főre csökkent. Hiába érkezett 8 ezer fővel Miksa Emánuel bajor választófejedelem, Bekri Musztafa hadai megint megjelentek. Október 4-én minden erőt a déli Nagyrendellára összpontosítva még megindult egy nagy roham, de ez sem érte el a kívánt hatást. A kudarokat látva a császári hadvezetés november 3-án elrendelte a csapatok visszavonulását. Az erőltetett menetbe további százak haltak bele. Becslések szerint úgy 23 ezren lelték a halálukat Buda első, sikertelen keresztény ostromában.

– A Buda alatt elszenvedett fiasco a hadi céloknak és a megvalósítás eszközeinek módosítására készítette a császári hadvezetést. Bebizonyosodott, hogy csak megfelelő erőkoncentráci-

óval lehet eredményt elérni. Ennek alapfeltétele az volt, hogy a Német-római Birodalom katonái erői felszabaduljanak, de 1684-ben erre még nem volt mód. XIV. Lajos Luxemburg vára ellen intézett tavaszi támadása miatt a birodalmi kontingensek a Rajna mellett voltak lekötve. (...) Az 1684. évi hadműveletek kudarcra sok tanulsággal szolgált. Kiderült, hogy a jövőben biztosabb és zavartalanabb ellátás kiépítésére van szükség; az ellenfél felmentő hadainak felvonulását és utánpótlását időben meg kell majd akadályozni; és módszeresebb és szakszerűbb tüzérségi, valamint ostromtechnikai előkészítés szükséges a rohamok előtt – írta a témát feldolgozó tanulmányában Czigány István.

– Történetírásunk Buda 1684-es ostromát meglehetősen mostohán, gyakorlatilag a sikeres 1686. évi ostrom kellemetlen előjátékaaként kezeli. Ezért részleteiben igazán ma sem ismerjük az ostromot és a hozzá kapcsolódó hadműveleteket. Számos kérdés máig megválaszolatlan maradt. A vereségek ellenére miért volt olyan aktív az oszmán felmentő sereg? Milyen helye és szerepe volt a magyarországi katonaságnak a hadműveletekben? Ez utóbbi kérdés tisztázása különösen azért fontos, mivel ezután a nádor személyesen már nemigen vett részt a törökellenes felszabadító háború harcaiban, s ez a tény tovább szaporítja a kérdőjelek számát – jegyzi meg az elfeledett ostromról a történész.

Ami biztos, egy évvel később, 1685-ben a külpolitikai légkör és az anyagi helyzet is a felszabadító háborúnak kedvezett. A császári hadaknak sikerül bevennie Érsekújvárt. Thököly oszmán kegyvesztettségével együtt fejedelemsége is pillanatok alatt összeomlott, az így „felszabaduló” kurucok pedig szintén az országot a töröktől visszavenni kívánó nemzetközi haderőt erősítették. Még abban az évben elfoglalták Eperjest, Tokajt, Kállót, Kiszvárdát, Szerencset és Szolnokot is. E sikerek pedig szabad utat engedtek Buda irányába, amelyet végül – 145 év után – 1686-ban sikerült visszafoglalni a törököktől.

balogh

Pest és Buda látképe egy korabeli, 1684-es metszeten

A csípőfájdalom okától függhet a kezelés

A csípőfájdalom jóval több nőt érint, mint férfit, és elsősorban 40-60 éves kor között alakul ki, többnyire sérülés vagy túlzott terhelés hatására, de számos más ok is állhat a háttérben. Ezekről beszélt Dr. Arnold Dénes Arnold MSc, a Fájdalomközpont sebésze, fájdalomspecialista, a neuráalterápia - és a HKO / TCM* szakorvosa.

A csípőfájdalom okai a következők lehetnek:

ÍZÜLETI GYULLADÁS

A középkorúaknál és az idősebbeknél az ízületi fájdalom leggyakoribb oka az ízületek kopása és az ízületi gyulladás. A gyulladások rendkívül sok kórkép kapcsán felmerülhetnek, így feltétlenül szakorvosnak kell diagnózist felállítania. A jellemző tünetek iránymutatóak lehetnek, mint például a fájdalom, a duzzanat, esetleg a mozgáskorlátozottság, a bőrpír, láz, levertség, étvágytalanság. A laborvizsgálatok is hamar jelezhetik a gyulladást, de elképzelhető, hogy szükségessé válik ultrahang, röntgen, CT vagy MRI vizsgálat.

BURSITIS (NYÁKTÖMLŐ GYULLADÁS)

Bursitis akkor jelentkezik, amikor a nyáktömlő ízületi hártája begyullad. A gyulladt ízületi hártya megvastagodik, és fokozott mértékben termel ízületi folyadékot, amittől a tömlő elkezd folyadékkal feltelni, megduzzad. A tömlő gyulladásához vezethet az állandó súrlódás, egy sérülés, egy fennálló betegség (pl.: reumatoid arthritis) vagy fertőzés. A csípőben kialakult nyáktömlő-gyulladás jellemző tünete az üléskor, fekvéskor jelentkező fájdalom, ami éjszaka romolhat.

TENDINITIS, TENDINOSIS

Az inak rögzítik az izmokat a csontokhoz. Az inakat érintő gyulladás a tendinitis, az ínban vagy azt körülvevő szövetekben keletkező apró sérülések neve pedig tendinosis. Az inak gyulladása vagy sérülése bármely ínt érinthet, de jobbra nagyobb ízületek környékén alakul ki, így például a csípőben. Elsősorban azokat érinti, akik megerőltető fizikai igénybevételnek vannak kitéve. Gyakran igen fájdalmas, különösen, ha a páciens keresztbe tett lábakkal ül, vagy ha teljes súlyával az egyik csípőjére nehezedik. Sajnos nagy a betegség kiújulásának az esélye is.

TOVÁBBI OKOK

Számos más jellegű ok is létezik, amelynek talaján a csípőfájdalom kialakulhat. Ilyen például a várandósság, a túlsúly és az elhízás, egy baleset vagy sérülés. De akár a térd, a hát, a medence problémái is vezethetnek a csípő fájdalmához.

TIPPEK CSÍPŐFÁJDALOM ELLEN

Ajánlatos ízületkímélő mozgásformát választani, futás, ugrálás helyett például az úszást, jógát. Akut fájdalom esetén viszont szakorvosi ellenőrzés előtt semmiféle mozgás nem ajánlott. Éjszaka lehetőleg a hátunkon feküdjünk, mert így kisebb

nyomás éri a csípőt. Érdemes beruházni egyenletes súlyelosztást biztosító matracba is. Napközben üléskor ne kereszteljük a lábunkat, ne nehezedjünk az érintett csípőnkre, és ha lehet, próbáljunk megszabadulni az esetleges túlsúlytól.

AZ ORVOSI SEGÍTSÉG LEHETŐSÉGEI

Elsősorban tisztázni kell a csípőfájdalom pontos okát, amihez a fizikális vizsgálaton túl képalkotó eljárásokra is szükség lehet – ismertette Arnold doktor. – Ha megvan az ok, meglesz a kezelés is, legyen az gyorsan ható helyi gyulladáscsökkentő injekció, a természetes megoldásként ajánlható lökéshullám terápia, az orvosi kollagén injekciókúra, a lágylézerkezelés vagy akár a szegmentális akupunktúra. Nagyon fontos a szakember irányításával végzett rendszeres funkcionális gyógytorna is! Súlyos kopásnál azonban az előbb sorolt kezelésekre már nem elegendőek, ilyen esetben ortopéd szakorvosi javaslatra csípőprotézis is szóba jön. A cél minden esetben egyszerre a fájdalomcsillapítás és az oki kezelés, hiszen egy komoly csípőfájdalom miatti életminőség-romlást mindenképpen meg kell állítani.

*HKO / TCM: Hagyományos Kínai orvoslás / Traditional Chinese Medicine

(x)

Bontsd le a falakat! – mit tehetünk az érzelmi elérhetetlenség ellen?

Az elmúlt évek eseményei, a pandémia és a járványügyi korlátozások rányomták bélyegüket az elszigetelődésre amúgy is hajlamos társadalmunkra. Míg régen természetes volt, hogy a családok összegyűlnek a vasárnapi ebédnél, megvitatják az élet ügyes-bajos dolgait, a barátok találkoznak, és követik egymás életét, a szomszédok pedig szívélyesen segítik egymást, ma már ez inkább ritkaságszámba megy. Az izoláció jelei egyéni szinten is megmutatkoznak: egyre zárkózottabbak és bizalmatlanok, érzelmileg elérhetetlenek vagyunk.

VESZÉLYEK

Az érzelmi elérhetetlenséget az érzelmek kifejezésének és megosztásának gátlása jellemzi, és olyan sajátos érzelmi működésben, valamint viselkedésmintázatban tükröződik, amely gátolja a kapcsolatok elmélyítését. Gyökerei legtöbb esetben a gyermekkorban keresendők, hiszen ha elsődleges gondozóink (szüleink) nem mutattak különösebb érdeklődést érzelmeink iránt, elhanyagoltak bennünket, vagy nem nyújtottak érzelmi támogatást, teljesen természetes reakció a bezárkózás. Súlyosabb esetben azt is megtapasztalhattuk, hogy az érzelmek kifejezése megszegyenülést jelent, érvénytelenítik vagy elbagatellizálják megéléseinket. Ilyen körülmények között az érzelmi kitérődés fenyegetőnek tűnhet, így önvédelmi reakcióként kialakulhat az érzelmi elérhetetlenség. Ennek terhét aztán tovább cipeljük felnőtt életünkbe, és lassan teljesen elzárkózunk embertársainktól egyre vastagabb, áttörhetetlenebb falakat húzva magunk köré.

De nemcsak társas kapcsolataink minősége szempontjából fontos, hogy érzelmileg elérhetőbbé és nyitottabbá váljunk, hanem egészségünk miatt is. A kutatások ugyanis mára egyértelműen igazolták, hogy az elmagányosodás negatív hatással van mentális egészségünkre, a fizikai megbetegedés fokozott kockázatával jár, és akár a várható élettartamot is lerövidítheti.

TIPPEK MAGÁNY ELLEN

1. Gyakoroljuk a megnyílást! Ha nagyon új terep számunkra az érzelmek kifejezése, érdemes először önállóan ráhangolódunk az érzelmeinkre. Sokat segít, ha választunk valamilyen megnyugtató és pihentető önkifejezési formát. Vezethetünk naplót belső állapotainkról, festhetünk, rajzolhatunk, de akár a zene által is kifejezhetjük érzéseinket. Ha úgy érezzük, készen állunk az érzelmi megnyílásra, válasszunk egyszer egy hozzánk közel álló, megbízható személyt vagy szakembert, aki ítélezésmentesen és empátiával fordul felénk.

2. Töltsünk időt társaságban! Ha magányos életmódra rendezkedtünk be, kihívást jelenthet, hogy mások társaságában töltsünk időt. Kiindulópontnak választhatunk valami olyan tevékenységet, amihez amúgy is lenne kedvünk. Ha szívesen barangolunk a természetben, csatlakozhatunk természetjáró csoportokhoz. Ha olvasni szeretünk, keressünk olyan személyeket, akikkel megoszthatjuk olvasmányainkat. Ha sakkozunk, keressünk társakat. A közös tevékenység öröme segít feloldani gátlásainkat.

3. Vegyük fel a kapcsolatot régi ismerősökkel! Ha van olyan a múltunkban, akivel elmélyülhetett volna a kapcsolat, de végül különböző irányba sodort az élet, felvehetjük újra a fonalat. Az internet is sokat segíthet mások elérésében, de törekedjünk élő kapcsolatok kialakítására.

Ha komoly érzelmi elakadásokkal küzdünk, merjünk szakemberhez fordulni, hiszen hozzáállásunkon sosem késő változtatni! Ha empatikusan, ítélezésmentesen meghallgatnak minket, már az rengeteget segíthet, hogy kilépjünk az érzelmi elmagányosodás nyomasztó légköréből. (x)

mindset
pszichológia

Jelentkezzen be pszichológus szakemberünkhöz!

Időpontfoglalás: +36 70 329 8180 ♦ www.mindsetpszichologia.hu

A BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATA

SZAKORVOSI RENDELŐINTÉZET

1122 Budapest, Maros u. 16/b.
Központi időpontfoglalás:
06-70/657-1249; 06-70/657-1245
H-Cs: 7.30-16.00 óráig,
pénteken 7.30-14.00 óráig
e-mail: info@marosrendelo.hu
www.marosrendelo.hu
Vezető:
dr. Bodroghelyi László főorvos

FELNŐTT HÁZIORVOSI RENDELŐK

1015 Budapest,
Csalogány u. 22-24.
1013 Budapest, Attila út 63.
1014 Budapest, Tárnok u. 9-11.
1016 Budapest, Zsolt u. 6.

GYERMEKORVOSI RENDELŐK

1012 Budapest, Mikó u. 12.
Telefon:
06-1/375-7173,
06-1/375-7539

1011 Budapest, Markovics I. u. 2.
Telefon:
06-1/202-0937,
06-1/201-6162

CSALOGÁNY UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

1-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Zempléni Tibor
Tel: 06-1/201-3392

2-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy Ágnes Helga
Tel: 06-1/770-1056

3-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Mezősi Károly
Tel: 06-1/201-3762

4-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Majoros Márkó
Tel: 06-1/201-5415

5-ös felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Antal Dániel
Tel: 06-1/201-5415

6-os felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Bodroghelyi László
Tel: 06-1/201-7125

ZSOLT UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

7-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Csupor Emőke
Tel: 06-1/375-0002

8-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy János
Tel: 06-70/428-4629

ATTILA ÚTI HÁZIORVOSI RENDELŐ

9-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Papp Viktória
Tel: 06-1/375-6551

10-es felnőtt háziiorvosi kör- zet

Dr. Borcsányi Judit
Tel: 06-1/375-6046

11-es felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Lukács Imre
Tel: 06-1/375-6046

12-es felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Kálmán Eszter Anikó
Tel: 06-1/213-7334

13-as felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Fejéregyházi István
Tel: 06-1/375-6551

TÁRNOK UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

14-es felnőtt háziiorvosi kör- zet

Dr. Szabó Krisztina
Tel: 06-1/356-7125
Tel: 06-20/598-0677

15-ös felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Vasadi Ágnes
Tel: 06-1/356-7125,
06-30/845-1854

ÜGYELETEK

Éjszakai- és munkaszüneti ügyeletek I. és XII. kerületiek részére

Tel.: 06-1/212-6636

További információ:
www.marosrendelo.hu

Gyermekorvosi ügyelet

Észak-budai Szent János Centrumkórház, 24.
épület (1125 Budapest, Diós árok 1-3.)

Telefon: 06-1/212-5979

Rendelési idő: H-P 20.00 - 8.00, hétvégén
és munkaszüneti napokon folyamatosan,
24 órás ellátásban.

A kutyának is melege van

A hirtelen nyári hőség nemcsak az emberekre, hanem négylábú barátainkra is komoly kihívásokat ró. A kutyák különösen érzékenyek a hőstresszre, ezért a felelős állattartóknak oda kell figyelniük kedvenceik hidratáltságára. Az alábbiakban összegyűjtöttünk néhány hasznos tanácsot, amelyek segítenek, hogy kutyáink ilyenkor is kellemesen érezzék magukat.

Fontos, hogy kutyánk mindig kellő mennyiségű, friss és tiszta vizet kapjon, mert a melegben ők sokkal gyorsabban kiszáradhatnak. Naponta többször ellenőrizzük, hogy van-e elegendő víz a tájékukban. Érdemes több itatót is elhelyezni a lakásban vagy a kertben. Az sem árt, ha a sétáltatásra viszünk magunkkal plusz folyadékot (de az le legyen jéghideg!), vagy olyan útvonalat választunk, ahol biztosan van működő ivókút. Ha esetleg vendéglátóhelyre térünk be, a kutyáinknak se felejtünk el kérni egy tál vizet.

KÜLSŐ HŰTÉS

A kutyák számára a pancsolás kiváló módja a hűsülésnek. Ha van lehetőségünk, biztosítsunk számukra kis gyermekmedencét, lavórt, ahol kedvükre játszhatnak a vízben. Egy másik praktikus megoldás a test lehűtésére, ha vizes törölközőt terítünk

le, amelyre ráfekhetnek. Ha kutyánk mégse élne a lehetőséggel, ne erőltessük. Az okos kutya tudja, mi a jó neki!

SÉTÁLTATÁS A HŰVÖSEBB ÓRÁKBAN

Kerüljük a 11 és 16 óra közötti sétát. Inkább kora reggel vagy késő este vigyük ki a kutyát, amikor a hőmérséklet elviselhetőbb. Ne feledjük, ha a tenyerünket nem tudjuk fájdalomérzés nélkül az aszfalton tartani öt másodpercnél tovább, akkor az túl forró a kutyánk számára is.

ÁRNYÉKOS HELYEK BIZTOSÍTÁSA

Amikor a kutyánk a szabadban van, mindig biztosítsunk számára árnyékos helyet, ahol a játék után ő is megpihenhet. Ha van rá mód, érdemes megengedni neki, hogy zárt térben is hűsölgjön egy ideig. A kutya is megérdemli az árnyékot!

TÁPLÁLKOZÁS ÉS ÉTRENDKIEGÉSZÍTŐK

Nyáron érdemes a kutyák étrendjét is variálni könnyebb, hidratáló ételekkel, mint például uborka vagy görögdinnye. Persze lehet, hogy sok házi kedvenc rá se hederít ezekre, de van az a forró nap, amikor mégis megjön a kedvük a zöldség-gyümölcsökhöz. Kerüljük a túl sok jutalomfalatot és a zsíros ételeket, amelyek megterhelhetik az állatok szervezetét.

Figyeljük folyamatosan a kutyánk viselkedését. Ha szokatlanul sokat liheg, letargikus, nehezebbé esik a mozgás, vagy bármilyen egyéb szokatlan tünetet mutat, azonnal forduljunk állatorvoshoz.

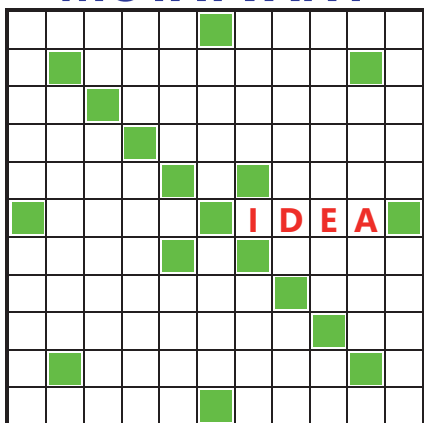
-vn

Árva fenyő

Kicsi, száraz fenyőfa landolt a Székely utcában. Meghúzta magát a szemetes mellett. Földlabdája arról árulkodott, hogy gazdája nem feltétlenül karácsonyfaként használta, bár lehet, hogy így indult pályafutása. Akárhogy is van, a Főkefe márciusban befejezte a fenyőfagyűjtést, sajnos ez a példány pár hónappal lekészte a transzportot. Vajon ki gondolhatta, hogy itt az aszfalton komposztálódhat a növény? Miért nem sikerült átvinnie a közeli parkba, hogy legalább a földet lerázza a gyökérről? A megoldásokat a szerkesztőség címére várjuk.

MUTATVÁNY

Helyezze el az alábbi szavakat, betűcsoportokat az ábrában, úgy, hogy egy szabályos keresztrejtvény alakuljon ki! Egy szót könnyítésül beirtunk. A megmaradt szavakból a vicc poénját állíthatja össze:

Szomszédasszony újságolja a másiknak:
 – Képzeld, tegnap voltam egy előadáson, ahol egy varázsló csak kiejtette a száján, hogy Csírbi-csírbiá, és mindent eltüntetett.
 – Ez nem nagy kunszt – mondja a másik. – Én csak kiejtem a számon, hogy „mosogató”, akkor abban a pillanatban ...!

2 betűsek: AZ, ÉP, GY, IK, KI

3 betűsek: NŐS, SÁG, SÉF, VAK

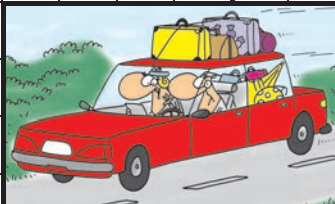
4 betűsek: ARRA, AZON, IDEA, INOG, IRAM, KÁKA, KÁLA, LIFT, ÓSDI, ŐSZI, TUSA, ZÉRÓ

5 betűsek: AFELÉ, AGYAR, EGÉSZ, ÉRINT, IFIÚR, KÉMEL, LÉTRA, ÚJÉVI, ÚRINŐ

7 betűsek: ÉLETADÓ, ELTŰNIK, FENOLÁT, IRATTÁR, KOFASÁG, KŐSZÁLI, MONOTON, PARIZER, ZÁRADÉK

8 betűsek: CSALÁDOM, EROTIKUS, KANONOKI, MISTRESS, SZÉLESZT

	FELEJE TUZEL SHLLNG (RÓV.)	LOVÉRSÉNY	CSOMÓ REGIS- TERED	CŐSŐZÜ- KITES	DÚHÖ- SŐDK SZOMBAT RESZEI	ÜTÉSTŐL MELY HAN- GOT AD RÓMAI 50	KISEBB FOLYÓ PAMELA BECEZVE	
A POÉN 1. RESZE	BÁZIS OLDATA		LOPAKO- DIK			ÓGORÓG BETŰ		G
ILLAT- FRANCIÁ- SAN	A POÉN 2. RESZE		VÁSÁRI VITA			ELES HAN- GON MÁLT		
			IJHŰRT FESZIT KÖNYÖRÖG		TÖMEG- MÉRTEK FÖLEM			
KÉRDŐSZÓ HUSÁNG	INGULJAT FELHAJT AJTÓT NYIT				IGEVÉGŐZ- DES MÓZES SZAVAI		RÓMAI 1 ORVOS (BE.)	
		BEÉNEKLŐ					DA ČAPO (RÓV.) EMBRIO	
MINŐSÉGI ÉTEL ILYEN		FOLYÓ- SZEL		VÍZBEN KITISZTÍT				
TROMBITA- HANG FAHID RÉSZEI						HORDÓ- MÉRTEK		
	RÖNTGEN					BORÓKA- PALINKA		
ÁRASZT	FIATAL TÁPISZ- FÜLES					A TÁVOLI DOLOG		
		INTÓ MOZDULAT					ÁNGSTRÖM ADÓSSÁ- GOT MEGAD	
DÉLNYU- GAT (RÓV.) SÚVIT A SZEL		DOBÁS CSÉL- GÁNCSBAN	HEGYES TOR EDUÁRD BECÉNEVE	VER A FERTŐ IS EZI	RITMUS EGYSÉGE FRSS			
	E						A D HANG SZARVÁ- VAL FELTASZÍT	
... MER, AZ NYER	CSEPP- FOLYÓS KÖR ALAKU				HOZZA- CSÍPTET NÉHAJ SZÍ- NESZ (IMRE)			
		HÍRES A ROTÁRY! ZOLA MŰVE			A MAJ TERMELI SOVÁNY LÓ		A GYŐZE- LEM JELE ... LÉPNI TILGOS	
A TEREM- BEN KETŐ IS VAN!	BÁRKÁS ALAK RÓMAI 2		NÉMET RT POLDINI... ZENE- SZERZŐ		A GÓRÓG "A" BETŰ RENGETEG			
BECÉZETT MÁRIA		KANNA- FAJTA TANGENS (RÓV.)				VÉTEK KEVERNI KEZDI!		
			GERELY- VETŐ ALL BENNE EGY GYIK!					TOLNI KEZDI!
JELEZ, HOGY JÖJÜNK BE KELET	A POÉN 3. RESZE							

SUDOKU

Írja be a sorokba és oszlopokba egytől kilencig a számokat, de úgy, hogy a sorokban, az oszlopokban, és a 3x3-as kis négyzetekben minden szám csak egyszer szerepelhet!

	3	7		2		9		
	9		4	7	3			2
								1
		6		1	8			9
	7	9	2	6			1	
2	1	5	9	7	3			8
	2							
	6	4	7		1	8		
7		8		2				

PLUSZ EGY POÉN: – Eltűnik az egész családom!

		8		6		2		
	5							7
			3			1		
			1					8
9								
	7			8	4			9
		6		3		8		
	2			1	9	5	6	
4			6					

Megfűtések - SKANDINÁV: – sátor, fózslap, gumicsónak megvan, de otthon felejtettük a gyerekeket!

	5	2				4		7
6	1							9
		7		3				1
								6
				4		9		
7				5	1			
1	4		3			6	9	
			5					8
	2	3						

Megtalálja a Várnegyed online is:

varnegyed.hu

facebook.com/varnegyed

A VIRÁG BENEDEK HÁZ JÚLIUSI PROGRAMJAI

07.03.
19:00

**Új Gereben koncert
és magyar táncház**

07.11.
19:00

**Virágkörüli utazás
az ehető virágok birodalmában**

07.13.
19:00

JaMese koncert

07.16.
19:00

**Kézműves örömök:
Kenyér- és sajtkóstoló**

07.17.
19:00

**Lakatos Mónika
FolkTrió koncert**

1013 Budapest, Döbrentei utca 9.

További részletek a www.maraikult.hu weboldalon.

MáraiKult

8 helyszínen várunk az I. kerületben

MáraiKult
1013 Budapest,
Krisztina tér 1.	Jókai Anna Szalon
1011 Budapest,
Iskola utca 28.	Borsos Miklós Emléklakás
1014 Budapest,
Úri utca 6.	Várnegyed Galéria
1015 Budapest,
Batthyány utca 67.
Virág Benedek Ház
1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.	Vízvárosi Klub
1015 Budapest,
Batthyány utca 26.	Tér-Kép Galéria
1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.	Országház utcai Könyvtár
1014 Budapest,
Országház utca 13.

Élmény és inspiráció Buda szívében

www.maraikult.hu

